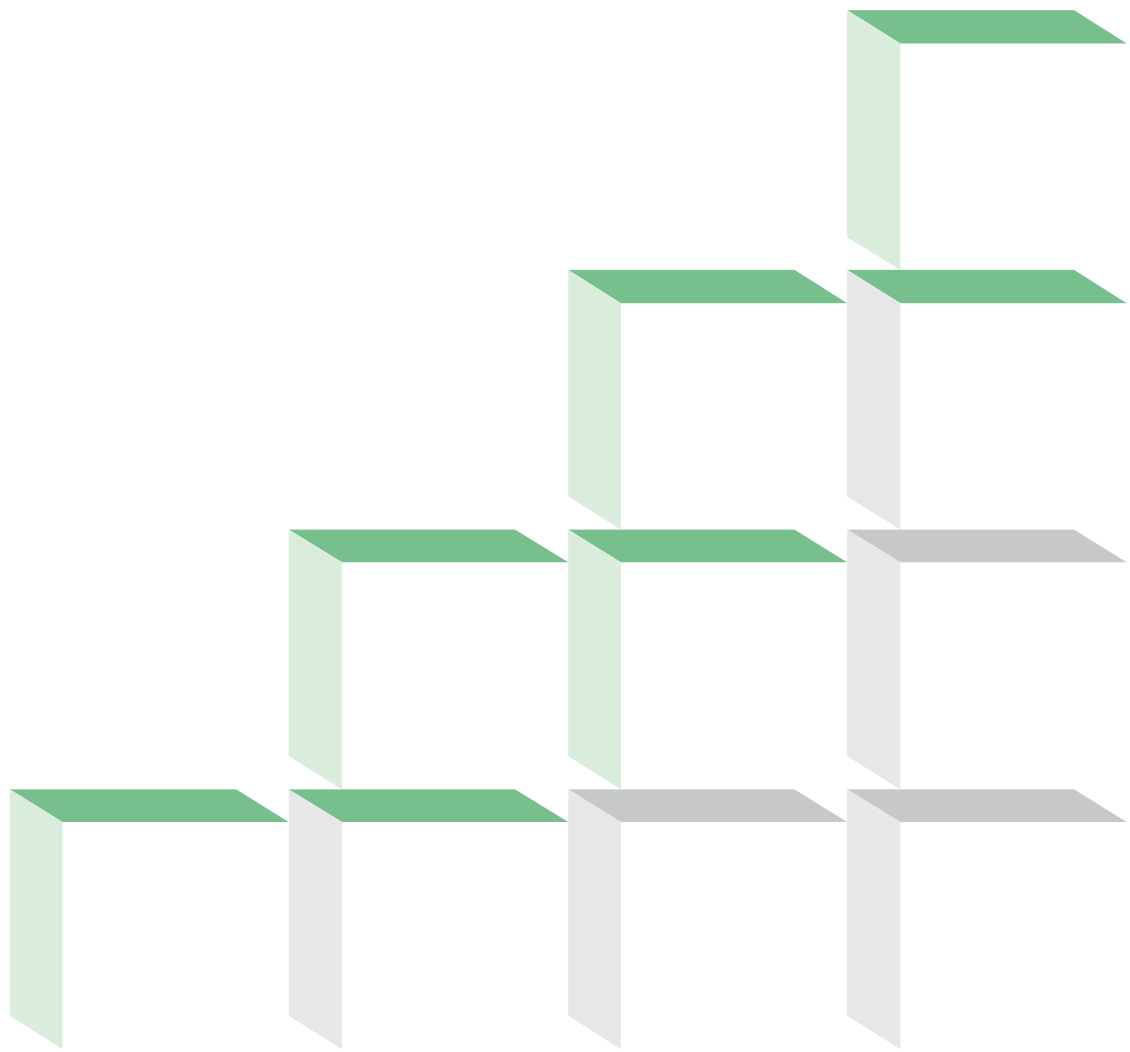

Verkkokaupan verovajeen jäljillä

Selvitys 8/2019

Julkaisun nimi:

Verkkokaupan verovajeen jäljillä

Tekijät:

Mikko Kotiranta ja Sini Hurmerinta

Julkaisija: Verohallinto, Harmaan talouden selvitysyksikkö

Julkaistu: 19.11.2019

Julkaisutapa: Sähköinen (PDF)

Julkisuus: Julkinen

Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä (1207/2010) 13 § ja JulkL (621/1999) 5:3 §:n 2 k

Lisätietoja medialle:

Johtaja Janne Marttinen, puh. 029 512 6066

Apulaisjohtaja Marko Niemelä, puh. 029 512 6070

Muut yhteydenotot htsy@vero.fi tai [harmaatalous.fi -sivusto](http://harmaatalous.fi)

Velvoitteidenhoitoselvityksen voi pyytää ilmiöselvityksessä kuvatun ryhmän perusteella. (Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä (1207/2010) 5:3 §)

Tiivistelmä

Tämän selvityksen tarkoituksena on tarkastella kolmansien maiden verkkokaupan verovajeeseen vaikuttavien asioiden suuruusluokkaa ja kehittymistä Suomessa.

Kolmansien maiden verkkokaupan verovajeella tarkoitetaan maahantuontihetkellä maksamattomaksi jääneitä tullimaksuja ja tuonnista maksettavaa arvonlisäveroa, jotka tavarat tilanneen suomalaisen yksityishenkilön olisi pitänyt maksaa kauppatahtuman todellisen arvon perusteella. Tullin arvion mukaan verkkokaupan lähetysten tehokkaammalla valvonnalla saataisiin kerättyä lisää veroja jopa useita miljoonia euroja vuodessa.

Selvityksessä kolmansien maiden verkkokauppojen suoraan saamien maksujen yhteenlaskettu arvo vuosina 2013–2016 oli lähemmäs miljardi euroa ja 11,5 miljoonaa ostotapahtumaa. Maksuliikenteen perusteella kolmansien maiden verkkokaupasta vuosina 2015–2016 vain viidennes oli tavara kauppaa. Kauppa oli hyvin keskittynyt tiettyihin maihin.

Vähäarvoiset eli alle 22 euron lähetykset on vapautettu arvonlisäveron maksamiselta. Käytetyn maksuaineiston perusteella ainoastaan USA:sta ja Kiinasta näyttäisi saapuvan merkittävässä määrin alle 22 euron suuruisia lähetystyyppejä. Näiden vähäarvoisten lähetysten yhteisarvo oli viiden miljoonan euron luokkaa molempien maiden kohdalla vuonna 2016. Hong Kongin, Sveitsin ja Norjan vähäarvoisten lähetysten osuus oli lähes olematon. Alle 22 euron lähetysten verovapaus poistuu koko EU:n alueelta vuodesta 2021 alkaen.

Vuonna 2016 yksityishenkilöiden tullaustapahtumia oli neljännesmiljoona ja niissä käytettiin 150 000 henkilötunnusta. Näiden tullaustapahtuminen arvonlisäveronkanto oli 8 miljoonaa euroa ja kannettu tullin määrä oli puolen miljoonan euron tasolla.

Maksupalveluntarjoajien tietojen avulla veroviranomaisten olisi mahdollista muodostaa kokonaiskuva verkkokauppojen liiketoiminnasta ja valvoa verovelvoitteiden noudattamista. Suurin osa eurooppalaisten kuluttajien EU:n rajat ylittävien verkko-ostosten maksuista suoritetaan maksupalveluntarjoajien kautta. Ilman näitä tietoja viranomaisen on vaikeaa tunnistaa kolmansista maista kauppaa käyviä verkkokauppoja tai niiden myynnin volyyymiä.

Arvonlisäverodirektiivin muutosehdotuksessa pyritään ratkaisemaan verkkokaupan arvonlisäveropetosten ongelma vahvistamalla veroviranomaisten ja maksupalveluntarjoajien välistä yhteistyötä, mikä tarkoittaisi arvonlisäveroon liittyvien kansallisten maksutietojen pakollista siirtoa ja vaihtoa EU-tasolla.

Avainsanat: Ilmiöt; verkkokauppa; Verovaje; Maksupalveluntarjoaja; Posti- ja rahtitullaus

Sisällys

1	Kolmansien maiden verkkokauppa haastaa viranomaiset	1
2	Selvityksen tarkoitus	3
3	Verkkokauppaa haastaa viranomaiset ja aiheuttaa verovajetta	5
3.1	Verkkokaupan haasteet verotukselle	5
3.2	Verkkokaupan verovaje ja harmaan talouden tekotavat	7
3.3	Aikaisempia laskelmia verovajeesta	8
4	Kolmansien maiden verkkokauppojen maksuliikenne	10
4.1	Maksuliikenne kolmansiin maihin	10
4.2	Maksuliikenne EU:hun ja kolmansiin maihin	13
4.2.1	Verkkokaupan sijaintimaan vaikutus maksuliikenteen jakautumiseen EU-alueelle ja sen ulkopuolelle.....	14
4.2.2	Suurimpien verkkokauppari maiden isoimpien verkkokauppojen korttimaksujen kohdemaan kuukausikohtainen tarkastelu	15
4.2.3	Suurimpien verkkokauppari maiden maksujen ohjautuminen eri maksusääntöihin.....	17
4.3	Suurimpien verkkokauppojen erityistarkastelu (EU/Ei EU)	18
5	Posti- ja rahtitullauksen tiedot	19
5.1.1	Tullausarvon ja maksettujen verojen vuositasoinen tarkastelu	20
5.1.2	Tapahtumien ja asiakkaiden vuositasoinen tarkastelu	20
5.1.3	Posti- ja pikarahtitullauksessa käytetyt tullinimikkeet.....	21
5.2	Kuukausikohtainen analyysi (euroa, asiakkaita ja korttitapahtumia).....	23
5.2.1	Tullaustapahtumien määrän kuukausikohtainen tarkastelu	23
5.2.2	Tullausarvon kuukausikohtainen kehittyminen.....	23
5.2.3	Maahantuonnin verojen maksamisen kuukausikohtainen tarkastelu	24
5.3	Suurimpien verkkokauppari maiden erityistarkastelu	25
5.3.1	Tullausarvon ja maahantuonnin verojen kantamisen kehittyminen vuosina 2013–2016 ..	25
5.3.2	Tullausarvon kantamisen kehittyminen kuukausikohtaisesti vuosina 2013–2016	25
6	Yksityishenkilöiden maksu- ja tullausaineiston vertailua	27
7	Suurimmat yksityishenkilöiden verkkokauppaostokset	29
7.1	Yli 10 000 euron ostot vuodessa tekevien asiakkaiden alaluokittelu	29
7.2	Suuret asiakkaat, joilla yli 100 maksutapahtumaa	30
7.3	Suurimpien lukumäärien vertailu maksuaineiston ja nettitullausaineiston tietojen perusteella	30
7.4	Isoimpien asiakkaiden posti- ja rahtitullausten sekä maksusuoritusten yhteismäärien kehittyminen	31
7.5	Isoimman yksittäisen asiakkaan vuosiosoksen euromäärä	32
8	Mitä verkkokaupan verovajeen pienentämiseksi voisi tehdä?	34
9	Yhteenveto	36
10	Lähteet	38
11	Lista kuvioista ja taulukoista	41

1 Kolmansien maiden verkkokauppa haastaa viranomaiset

Internet tarjoaa ajasta ja sijainnista riippumattoman mahdollisuuden käydä kauppaa erilaisilla tuotteilla ja palveluilla. Verkkokauppa on tänä päivänä kansainvälistä ja laajaa.

Verkkokauppa aiheuttaa verovajetta, kun toiminnasta jätetään maksamatta kokonaan tai osittain maahantuonnin verot¹. Verojen maksamattomuudesta aiheutuu perusteetonta kilpailuetua ulkomaalaisille verkkokaupoille. Tosin on huomattava, että ulkomaisesta verkkokaupasta tilattaessa maahantuonnin verojen maksamisesta ovat vastuussa pääsääntöisesti suomalaiset kuluttajat (www.harmaa-talous-rikollisuus.fi, 2018).

Verkkokauppaan liittyvä laiton toiminta näyttäytyy viranomaisille eri tavoin. Verkkokaupalla on kiistatta rajapintoja eri rikollisuuden lajeihin kuten petos-, talous- ja huumausainerikoksiin sekä identiteettivarkauksiin.

Suomalaisten verkosta ostamien tavaroiden ja palveluiden määrä oli Kaupan liiton arvion mukaan 8,5 miljardia euroa vuonna 2017 (www.harmaa-talous-rikollisuus.fi, 2018). Valtioiden rajat ylittävän verkkokaupan osuuden kaikesta maailmanlaajuisesta verkkokaupasta ennustetaan kasvavan 22 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä (Ostologistiikka, 2018). Vuonna 2017 Postin pakettivirrasta tuli jo yli 60 % EU:n ulkopuolisista maista ja kasvu näyttää edelleen jatkuvan (www.harmaa-talous-rikollisuus.fi, 2018).

Sähköisestä kaupankäynnistä yhä suurempi osa tapahtuu globaalien verkkokauppa-alustojen kautta. Nämä alustat ovat eräänlaisia valtavia digitaalisia tavarataloja, jotka keräävät yhteen miljoonia ostajia ja myyjiä ympäri maailmaa. (Helsingin sanomat, 2018) Amazonin, eBayn, Alibaban/AliExpressin ja Wish.comin osuus koko maailman verkkokauppaostoksista oli 65 prosenttia vuonna 2017 (International Post Corporation, 2017).

Vuonna 2017 joka toinen suomalainen verkkokauppaostaja osti aasialaisista verkkokaupoista, kun vuotta aikaisemmin näin menetteli vain kolmasosa. Yhdysvaltalaisista verkkokaupoista oli tilannut tavaraa viidesosa verkkokauppa-asiakkaista (International Post Corporation, 2017). Eurooppalaisten sekä yhdysvaltalaisien verkkokauppojen vetovoima on kuitenkin selvästi hiipunut suomalaisten silmissä (International Post Corporation, 2017) (Aamulehti, 2018) (Yle.fi, 2018).

Yritysten ja kuluttajien väliset toimitukset sisältävät usein kertaluonteisia tilauksia, joissa sekä lähettävä yritys että vastaanottava yksityishenkilö ovat ennestään toisilleen tuntemattomia. Aikaisempina vuosikymmeninä tulliviranomaiset ovat käsitelleet laajoja yritysten välisiä toimituksia, mutta verkkokauppa on muuttanut tilanteen. (Ostologistiikka, 2018)

Harvoin ostoksia tekevillä voi olla vähän tietoa vienti- ja tuontiprosesseista sekä määräyksistä. Tämän vuoksi dokumentaatiot, tuotekuvaukset ja ilmoitetut arvot ovat usein puutteellisia tai epätarkkoja. Tulliviranomaiset eivät saa myöskään ennakoilmoitusta lähetysten

¹ Maahantuonnin veroja ovat tullit, arvonlisä- ja valmisteverot.

saapumisesta. Epäilyttävien lähetysten valvonta on erittäin ongelmallista, sillä esimerkiksi alhainen arvo ei tarkoita pientä riskiä. Samanaikaisesti eri maiden tulleilla on kuitenkin suuri paine selviytyä lähetyksistä nopeasti. Monessa maassa viranomaisella ei ole riittävästi henkilöstöä käsittelemään jatkuvasti kasvavia tavaravolyymeja. (Ostologistiikka, 2018)

Koska päivittäin toimitetaan miljoonia vähäarvoisia paketteja, tietojen puutteella ja mahdollisilla menetetyillä tuloilla on merkittäviä seurauksia. Maailman tullijärjestön mukaan kauppaa koskevat tilastot ovat jo nyt vääristyneet maissa, joissa verkkokaupan volyymit ovat suuret. Maailman tullijärjestö puoltaa kuitenkin sähköisen kaupankäynnin yksinkertaistettua käsittelyä, mutta Tullilla pitää olla käytettävissään nykyistä enemmän tietoja toimituksista. (Ostologistiikka, 2018)

2 Selvityksen tarkoitus

Tämän selvityksen tarkoituksena² on tarkastella kolmansien maiden verkkokaupan verovajetta, siihen vaikuttavien asioiden suuruusluokkaa ja kehittymistä. Verovajeella tarkoitetaan maahantuontihetkellä maksamattomaksi jääneitä tullimaksuja ja kolmansien maiden tuonnista maksettavaa arvonlisäveroa, jotka tavarat tilanneen suomalaisen yksityishenkilön olisi pitänyt maksaa kauppatapahtuman todellisen arvon perusteella. Verot ja maksut ovat voineet jäädä maksamatta kokonaan tai osittain.

Selvityksellä on seuraavat alatavoitteet:

Maksuliikenne

1. Muodostetaan kokonaiskuva kolmansien maiden verkkokauppojen myynnistä Suomeen maksusuoritusten perusteella.

Tällä tarkoitetaan kaupan jakautumista tavaroihin ja palveluihin.

2. Kartoitetaan suomalaisten kuluttajien verkkokauppaostosten suurimmat EU:n ulkopuoliset lähtömaat maksusuoritusten perusteella.

Tämän jälkeen kohdistetaan tarkastelu viiteen suurimpaan maahan ja pääsääntöisesti kunkin maan 15 suurimpaan verkkokauppaan (tavara). Vuosi- ja kuukausitarkastelun kohteina ovat kaupan euromäärä, kauppatapahtumien ja asiakkaiden lukumäärä.

Posti- ja rahtitullaus (nettitullaus)

3. Seurataan niiden verkkokauppaan liittyvien tullaustapahtumien määrän kehittymistä, joissa tavaranhaltijana on yksityishenkilö.

Tullaustapahtumien määrällä tarkoitetaan sekä luku- että euromäärää. Tarkempi tullaustapahtumien tarkastelu tehdään niille viidelle suurimmalle maalle, jotka ovat vastaanottaneet eniten maksusuorituksia.

² Selvityksen aikana jouduttiin luopumaan seuraavista alatavoitteista:

1. Yritetään löytää ne kolmansien maiden toimijat, joiden asiakkaiden tullausarvot eroavat oleellisesti maksukorttitietojen osoittamasta. Syynä tästä tavoitteesta luopumiselle oli se, että maksuaineistossa esiintyi useita nimiä samalle verkkokaupalle. Yhteistä yrityskohtaista hakuavainta ei pystytty muodostamaan maksu- ja tullausaineiston välillä.
2. Kartoitetaan mahdollisuuksien mukaan tullausarvojen aliarvostukseen ja tuotteen laadun väärinilmoittamista lahjaksi tai näytteeksi koskevan ilmiön laajuutta. Tästä tavoitteesta luovuttiin sen vuoksi, koska piikarantina saapuvista lahjoista ja näytteistä ei anneta tulli-ilmoitusta. Sen sijaan niistä annetaan vähäarvoisen lähetyksen turvatietoilmoitus. Myös postitse EU:n ulkopuolelta saapuneista lahjalähetyksistä annetaan tulli-ilmoitus, mikäli lahjan arvo on yli 45 euroa.

Maksuliikenne- ja nettitullaustietojen vertailu

4. Selvitetään, että eroaako valittujen kolmansien maiden suurimpien verkkokauppojen tullaustapahtumien yhteis- ja euromäärä suurimpien verkkokauppojen maksuaineiston osoittamasta.

Tämän lisäksi pyritään löytämään näiden ulkomaisten verkkokauppojen merkittävät suomalaiset maksukorttiasiakkaat, joiden vuosittainen verkkokaupan määrä (kappale/euromäärä) voi viitata elinkeinotoiminnan harjoittamiseen.

Selvitysmenetelmä- ja aineisto

Selvityksessä käytettiin tutkimusmenetelmänä yksinkertaisten tilastollisten arvojen kuten keskiarvon esittämistä. Tulosten graafinen esittäminen pylväskaavioina ja viivadiagrammeina auttaa lukijaa havaitsemaan ajan kulumisen perusteella tapahtuvia muutoksia sekä trendejä.

Selvityksessä oli käytössä suuren suomalaisen maksupalveluntarjoajan korttitiedot (debit/kredit). Mikäli kortin myöntäjänä oli ulkomainen pankki suomalaiselle kuluttajalle, niin se ei poimiutunut mukaan. Maksupalveluntarjoajan tiedot edustivat suurta osaa suomalaisten maksuista kolmansien maiden verkkokauppoihin tarkasteluvuosina.

Aineistoon tehtiin seuraavat rajaukset:

1. maksun piti koskea verkkokauppaa (ei siis kivijalkamyymälämyyntiä mukana)
2. kortinhaltijan tuli olla yksityishenkilö (ei yrityskortteja mukana)
3. vain kolmansien maiden yrityksille suoritettut maksut poimittiin mukaan (ei kotimaan eikä EU:n sisäistä verkkokauppamyyntiä).

Selvityksessä käytettiin kolmansien maiden verkkokauppojen korttimaksuaineiston vertailutietona nettitullauksen tietoja. Nettitullaustiedoilla tarkoitettiin tässä yhteydessä sekä postin että pikarahtiyhtiöiden kautta saapuneiden yksityishenkilöiden lähetysten ja pakettien tuontitullausta. Päähuomio oli yli 22 euron maksutapahtumissa, jolloin arvonlisäveron maksamisen kynnys ylittyi aina lähetyksen kuljetus- ja vakuutusmaksujen määrästä huolimatta.

3 Verkkokaupaa haastaa viranomaiset ja aiheuttaa verovajetta

Verkkokaupan valvonta aiheuttaa veroviranomaisille aivan uudenlaisia valvonnan haasteita verrattuna perinteiseen kaupankäyntiin. Kolmansien maiden verkkokaupan verovaje on pääsääntöisesti yksityishenkilöiden aiheuttamaa, mutta verkkokaupat saattavat auttaa eurooppalaista kuluttajaa välttymään kokonaan tai osittain maahantuonnin verojen maksamiselta. Verkkokaupan aiheuttaman verovajeen suuruus on arvioitu olevan merkittävää EU-tasolla.

3.1 Verkkokaupan haasteet verotukselle

Verkkokaupan maahantuonnin verojen maksamisen välttämiseen suoraan tai välillisesti syylistyvät yritykset voivat internetissä piiloutua verkkotunnuksen taakse. Toisaalta tietty toimija voi toimia eri verkkokauppasivujen kautta jopa yksittäisen valtion sisällä. Yksittäinen verkkokauppias voi toimia myös eri kielillä käyttäen samaa alustaa tai verkkosivua.

Verkkokauppias voi toimia pelkkänä verkkokauppana, jolloin se on ulkoistanut tavaran varastoinen ja kuljetuspalvelut yhteistyökumppaneille. Toisessa ääripäässä yksi ja sama toimija vastaa näistä kaikista toiminnoista. Mikäli liiketoimintaa harjoitetaan konsernirakenteella, niin eri konserniyhtiöt ovat voineet erikoistua eri toimintojen suorittamiseen. Verkkokaupan ylläpito, maksujen vastaanottaminen, tavarantoimitus ja kuljetukset hoidetaan valtiosta toiseen joko keskitetyillä tai hajautetuilla ratkaisuilla.

Vaikka veroviranomainen olisi tietoinen tietyn verkkokaupan olemassaolosta, sitä harjoittavaa yritystä, sen todellista sijaintia tai jäsenvaltiokohtaista liikevaihdon suuruutta ei useinkaan saada selville. Tämä voi puolestaan johtaa joukkotunnistamispyyntöihin, joita veroviranomaisen tulee lähettää kolmansille osapuolille. Kolmansia osapuolia ovat verkossa toimivat markkinapaikat (verkkosivut/alustat), maksupalveluntarjoajat, varasto- ja kuljetustojijat.

Toisen valtion viranomaista ei voi velvoittaa antamaan tietoja, jos sen kansallinen lainsäädäntö ei anna oikeutta tietojen keräämiseen. Vaikka kyseisen valtion viranomainen pystyisi luovuttamaan tietoja lainsäädännön mukaan, niin jos tekijä ei ole läsnä kyseisessä valtiossa, tarvittava informaatio on monesti alkuperäisen kohteen sijasta toisen osapuolen hallussa aivan toisessa valtiossa (jopa EU:n ulkopuolella) ja eri valtioita koskevan hallinnollisen yhteistyön säännöksissä on porsaanreikiä (Valtioneuvosto, 2019).

Veroviranomaisella on verkkokaupan valvonnassa seuraavat haasteet:

1. Verovelvollisen tunnistaminen tietoverkoissa

Sähköistä kaupankäyntiä harjoittavan verovelvollisen tunnistus on mahdollista tietyin rajoituksin. Esimerkiksi Suomen nimipalvelua (Domain Name Service, DNS) hallinnoi Viestintävirasto, jonka rekisteröimät .fi-päätteiset domain-nimet viittaavat Euroopan RIPE- ja maailmanlaajuisen IANA-organisaatioiden hallinnoimiin IP-osoitenumeroihin. Toisaalta samaan IP-osoitteeseen voi viitata monta eri domain-nimeä. IP-osoitteita on mahdollista hallinnoida siten, että ulkopuolisten on vaikea havaita yhden osoitteen sisällä toteutettua toimintojen hajauttamista ja tiedonsiirtoa. Internetissä on useita erilaisia ilmaisipalveluja, joiden avulla voidaan melko kattavasti tunnistaa domain-nimen ja IP-osoitteen haltijan nimi. (Eduskunnan tarkastusvaliokunta, 2010)

2. Verovelvollisen yksilöintitietojen hankkiminen

Nimen haltijan yritystunnuksen yksilöinti ja kyseisen valtion julkisten rekisteritietojen selvittäminen tietoverkkojen avulla on puutteellista. Tämän voidaan katsoa olevan merkittävä haitta niin verovalvonnalle kuin kuluttajansuojallekin.

Verkkokaupan kotisivulta ostajan tulisi voida tunnistaa tarjoavan yhtiön rekisteriin merkitty toim nimi, kotipaikka, osoite ja rekisterinumero. Sähköisen kaupankäynnin elinkeinonharjoittajan verkkosivulla esitettyjen yksilöintitietojen kirjo on suuri ja ostajan on vaikea saada pätevä yksilöintitieto myyjästä.

Harmaan talouden verkkokaupan toiminta jalkautuu usein sinne, missä potentiaalinen ja laaja asiakaskunta on helposti tavoitettavissa kuten kansainvälisille verkkokauppa-alustoille. Alustojen omavalvonta ja sosiaalisen median asiakaspalautteet haastavat myös harmaan talouden verkkokauppojen toimintatapoja ja käyttäytymistä. Tieto yksittäisen verkkokaupan yksilöintitietojen puuttumisesta ja puutteellisuudesta leviää nopeasti. (Tulli, 2018a).

Identifiointiongelman haittoja voidaan lieventää erilaisilla kolmannen osapuolen varmistuspalveluilla. Kolmas osapuoli voi olla viranomainen, rahoitus-, luottolaitos tai jokin varmistus- ja sertifiointipalveluihin erikoistunut muu taho.

3. Maksuliikenteen valvonta

Markkinavoittajaksi on toistaiseksi vakiintunut perinteinen luottokorttimenetelmä, mikä tarjoaa viranomaiselle mahdollisuuden ratkaista informaatio- ja identifiointiongelma. Tällöin järjestelmältä edellytetään kansainvälisesti kattavaa kirjanpitoa sekä rekisteröinti- ja raportointivelvoitteita.

Maksujen käsittelijän tiedoissa näkyvä kauppiaan nimi voi poiketa huomattavasti verkkokauppiaan virallisesta nimestä tai liiketoiminnassa käytettävästä aputoiminimestä. Lisäksi saman verkkokauppiaan nimestä voi olla useita eri versioita samankin maksujen prosessoijan tiedoissa. Verkkokauppiaan nimen yhteydessä voi esiintyä suuremman markkinapaikan nimi kuten Amazonin tai Facebookin.

Verkkokaupan täysin luotettavasti yksilöivää tunnusta ei ole olemassa. Samalle kauppiaille voi tulla maksusuorituksia eri korttimaksujen käsittelijöiden ja maksunvälittäjien kautta. Jokaisella niistä voi olla käytössä aivan omat yksilöintitunnuksensa kyseiselle kaupalle.

Mobiilimaksaminen (Google Pay ja Apple Pay) voi vaikeuttaa verkkokaupan valvontaa maksusuoritusten kautta, koska näiden toimijoiden palvelimet ja tiedot voivat sijaita jopa kolmannessa maassa.

Suoramaksaminen kahden asiakkaan pankkitilien välillä ei perustu kaikissa markkinoilla olevissa ratkaisuissa korttien käyttämiseen, joten nämä tiedot ovat viranomaisten saatavilla vain tilitiedustelujen kautta. Suoramaksaminen voi olla nykyään yksi maksutapa myös verkkokaupoissa, joten näistä maksutapahtumista ei jää jälkeä maksujenkäsittelijöiden ja -välittäjien tiedostoihin.

4. Tavaraliikenteen valvonta

Nopeat kuljetukset kasvattavat verkko-ostamisen suosiota. Kilpailu on lisääntynyt kuljetuksissa. Kansainvälisten kuljetusyritysten on keksittävä uusia ja nopeampia toimitustapoja, koska toimitusajat ovat iso kilpailutekijä verkkokaupassa. (Yle.fi, 2018)

Kirje- ja rahtilähetysten volyymi on jatkanut kasvamistaan. Paketeista on tullut kevyempiä (51 % paketeista alle 500 grammaa) ja niiden arvo on laskemassa (39 % ostetuista tavaroista on arvoltaan alle 25 euroa). (International Post Corporation, 2017)

Toisaalta toimituksista 62 prosenttia toimitetaan ilman postikuluja ja samalla on havaittu pidentyneitä toimitusaikoja. Puolessa postikuluitta toimitetuissa lähetyksiä oli useimmiten syynä toimijan yleinen toimituspolitiikka ja pienessä osassa promootio. Lähetyksistä neljänneksen toimitusaika on ylittänyt 15 päivää. (International Post Corporation, 2017)

Suomeen saapuu vuosittain EU:n ulkopuolelta noin 13–14 miljoonaa tavaroita sisältävää postilähetystä. Ne ovat valtaosin tilattu kolmansissa maissa sijaitsevista verkkokaupoista. (Turvallisuuskomitea, ei pvm)

3.2 Verkkokaupan verovaje ja harmaan talouden tekotavat

Verkko-ostoksia tekevältä saattaa usein unohtua, että EU:n ulkopuolelta verkkokaupoista tilattaessa maahantuonnin verojen maksamisesta on vastuussa kuluttaja.

Jos lähetysten arvo on enintään 22 euroa, yksityishenkilön ei tarvitse maksaa arvonlisäveroä eikä tullia. Mikäli arvo on 22–150 €, henkilön pitää maksaa arvonlisävero, mutta ei tullia. Tällaisesta lähetyksestä maahantuojan on kuitenkin tehtävä tulliselvitys. Lähetys on tulliton, jos sen sisältämien tavaroiden kokonaisarvo on enintään 150 euroa. Jos lähetysten arvo ylittää 150 €, tilaajan pitää tehdä tulliselvitys ja maksaa sekä arvonlisävero että tulli. Karkeana nyrkisääntönä voidaan pitää, että tullauksessa tilauksen kokonaishintaan lisätään 30 %.³

³ Arvorajat eivät koske tupakkatuotteita, alkoholia, alkoholijuomia eikä hajuvesiä.

Tullin arvion mukaan verkkokaupan lähetysten tehokkaammalla valvonnalla saataisiin kerättyä lisää veroja jopa useita miljoonia euroja vuodessa.

Lähetys	Enintään	Tulli	Arvonlisävero	Arvoraja ei koske
€	22 €	Ei	Ei	tupakkatuotteita, alkoholia, alkoholijuomia, hajuvesiä
	150 €	Ei	Kyllä	alkoholituotteita, tupakkaa, tupakkatuotteita, hajuvesiä, eau de toilette -tuotteita
	> 150 €	Kyllä	Kyllä	

EU:n ulkopuoliset verkkokaupat saattavat auttaa eurooppalaista kuluttajaa välttymään kokonaan tai osittain maahantuonnin verojen maksamiselta. Kyseessä on lainsäädännön poraanreikien hyväksikäyttö, harmaa talous tai jopa talousrikollisuus.

Tullin havaintojen mukaan ne voivat ilmoittaa asiakkaidensa lähetysten arvoja todellisuutta pienemmäksi pakettikorteilla. Lisäksi verkkokaupat paloittelevat suurempia tilauksia pienempiin osiin, jotta 22 euron verovapaa arvoraja ei ylittyisi. Jotkut verkkokaupat pyrkivät myös välttämään asiakkaiden maksettavaksi koituvat verot ja maksut ilmoittamalla tuotteen olevan näyte tai lahja. (Turvallisuuskomitea, ei pvm) (Yle.fi, 2018).

Kuluttaja ei ole maksuvelvollinen maahantuonnin veroista silloin, kun EU:n ulkopuolelta tuodut tavarat ovat jo myyntihetkellä EU:ssa. Osa veroista vastuussa olevista verkkokaupoista ei kuitenkaan anna maahantuoduista tavaroista arvonlisäveron kausi-ilmoituksia tai ne annetaan liian pieninä. (The Guardian, 2018).

Tavaroiden maahantuontiin liittyvät verot voivat jäädä maksamatta ilmoittamisesta huolimatta. Tavaravarasto on sitä ennen loppuunmyyty ja yrityksen pankkitilit tyhjennetty. Toiminta on saatettu siirtää sellaisenaan uudelle yhtiölle.

Euroopassa sijaitsevilla varastoilla on keskeinen rooli, kun vähennetään kolmansien maiden verkkokauppojen verosäännösten väärinkäytöksiä. Varastojen omistajien pitäisi aina tunnistaa ulkomaiset asiakkaansa ja varmistua siitä, että tavaroiden maahantuontiin liittyvät verot tulevat hoidettua. (Gov.uk, 2018) (Taloussanomien, 2018)

3.3 Aikaisempia laskelmia verovajeesta

Forresterin tutkimuslaitos tutki kolmansien maiden verkkokauppaa. Eurooppalaisten kuluttajien vähittäismyynntiöstämisen arvioitiin olevan 10,8 miljardin arvoista vuonna 2015. Copenhagen Economics teki puolestaan testilähetystyksiä lokakuusta 2015 huhtikuuhun 2016. Kokeilu

Jos tilaus toimitetaan esimerkiksi Jerseyltä, muilta Kanaalisaarilta tai Espanjan Kanariansaarilta, tullaus tarvitaan. Tavarasta maksetaan tällöin arvonlisävero, mutta ei tullimaksua. EU:n tulli- ja veroalueella valmistettua tai sinne tullattua tavaraa ei tarvitse tullata, eikä Tulli kannata tavarasta maahantuontiveroja.

sisälsi 385 tavaralähetystä seitsemään suurimpaan EU-maahan viidestä EU:n ulkopuolisesta valtiosta. Postilaitosten kautta saapuvissa lähetyksissä tullit kannettiin vain 47 prosentissa tapauksia ja arvonlisävero 35 prosentissa. Sen sijaan pikalähettyritysten kohdalla kantoprosentti oli lähes 100 prosenttia. Selvityksen rahoittaja oli pikarahtiyritys UPS. Kun näiden kahden selvityksen tulokset yhdistettiin, niin verovaje tuontitullien osalta arvioitiin olevan 250 miljoonaa euroa ja arvonlisäveron osalta 1,05 miljardia euroa eli yhteensä 1,3 miljardia euroa. (Forrester, 2016)

Ruotsi päätti maaliskuun 2018 alussa periä arvonlisäveron myös vähäarvoisista tuontitavaroista. Kauppalehden saamien tietojen mukaan sitä ennen EU:n ulkopuolelta tulevien pakettien määrä kolminkertaistui Ruotsissa yhden vuoden aikana 160 000 pakettiin päivässä. Ruotsi menetti näistä tavaroista maksamattomien arvonlisäverojen takia sata miljoonaa euroa vuodessa. Kun lähetyksistä alettiin periä vero ja käsittelymaksu, pikkupaketteja tuli Aasiasta huhtikuussa enää päivittäin 15 000. (Kauppalehti, 2018)

Suomen Tulli on selvittänyt todennäköistä veromenetyksen määrää postilähetysten osalta. Sen työntekijät läpivalaisivat ja tarkastivat helmi-maaliskuussa 2017 lähes 2 000 lähetystä, joiden arvoksi oli ilmoitettu alle 22 euroa. Tällaisten vähäarvoisten lähetysten saajien ei tarvitse maksaa arvonlisäveroa tai tullimaksuja ollenkaan. Lähetyslajista riippuen 17–29 % lähetyksissä oli ilmoitettu virheellinen tavarantoimittajan arvo. Alle kahden kilon painoiset postilähetykset sisälsivät tavaroita, joiden keskiarvoksi Tulli arvioi keskimäärin 66 euroa. Yli kaksi kiloa painavista postilähetyksistä löytyi tavaroita, joiden keskihinnaksi muodostui 115 euroa. Valtiolla näyttää siis syntyvän merkittäviä veromenetyksiä. Lähetysten hinnan ilmoittaminen tosiasiallista alhaisemmaksi luo perusteetonta kilpailuetua EU:n ulkopuolella sijaitseville toimijoille. (Turvallisuuskomitea, ei pvm)

4 Kolmansien maiden verkkokauppojen maksuliikenne

Suurin osa eurooppalaisten kuluttajien EU:n rajat ylittävien verkko-ostosten maksuista suoritetaan kolmannen osapuolen kautta. Maksutietoja hallussaan pitävien maksupalvelutarjoajien tietojen avulla veroviranomaisten on mahdollista muodostaa kokonaiskuva verkko-ostoksista. Lisäksi näiden maksutietojen avulla voidaan valvoa verovelvoitteiden noudattamista.

Maksupalveluntarjoaja pitää hallussaan sellaisia tietoja maksutapahtumasta, joiden avulla se voi tunnistaa kyseisen ulkomaan maksun vastaanottajan, yksittäisen maksutapahtuman summan ja päivämäärän (Euroopan komissio, 2018).

Niiden EU-valtioiden kokemukset, jotka jo tekevät jo yhteistyötä maksupalvelutarjoajien kanssa kansallisesti, ovat osoittaneet yhteistyöllä saatavan aikaan merkittäviä tuloksia verkkokaupan verovajeen torjunnassa. Tämän lisäksi joidenkin kolmansien maiden viranomaiset käyttävät maksutietoja välineenä petostoimijoiden havaitsemiseksi. (Valtioneuvosto, 2019)

4.1 Maksuliikenne kolmansiin maihin

Selvityksessä käytettiin suuren suomalaisen maksupalveluntarjoajan korttitietoja (debit/kredit). Tämä aineisto edusti suurinta osaa suomalaisten yksityishenkilöiden maksusuorituksista kolmansien maiden verkkokauppoihin tarkastelu vuosina.

Kaikki ne suomalaisten yksityishenkilöiden tekemät ostokset kotimaassa, joissa maksunsaaja oli kolmannessa maassa, määriteltiin olevan verkkokauppaa. Korttimaksutapahtumista rajattiin kuitenkin pois suomalaisten kuluttajien tekemät maksusuoritukset ulkomaalaisissa ns. kivijalkamyymälöissä. Yrityskortit jätettiin myös tarkastelun ulkopuolelle, koska korttimaksaminen ei ole yleinen maksutapa yritysten välisessä kaupankäynnissä.

Taulukko 1. Koko korttimaksuaineiston ostot euroissa, ostotapahtumien määrä ja erilaiset kauppiasnimet vuosina 2013–2016

Vuosi	Milj. €	Milj. ostotapahtumaa	Kauppiasnimiä, kpl
2013	227	2,68	52 738
2014	235	2,88	50 760
2015	232	3,34	55 957
2016	214	2,61	57 973
2013–2016	908	11,52	147 268

Lähde: Verohallinto

Tarkastelu vuosina 2013–2016 verkkokauppaostosten euromääräinen yhteismäärä kolmansista maista oli keskimäärin 230 miljoonaa euroa vuodessa. Ostotapahtumien määrä vaihteli vuosittain 2,6 miljoonasta 3,3 miljoonaan euroon. Suomalaisten kuluttajien käyttämien verkkokauppojen määrä nousi tarkasteluvälillä 50 000 yrityksestä 60 000 yritykseen. Kaupan euromäärän ja ostotapahtumien määrässä ei ollut havaittavissa vastaavaa kasvua kuin kauppiaiden määrässä.

Aineiston jatkokäsittely suoritettiin seuraavissa vaiheissa:

1. Kolmansien maiden maksusuoritusten jakaminen tavara- ja palvelukauppaa koskeviksi

Ensimmäisessä vaiheessa maksusuoritukset kolmansiin maihin jaettiin tavara- tai palvelukauppaa koskeviksi. Tässä käytettiin verkkokaupparytymän maksuaineistossa ilmoitettua toimialaa. Palvelukauppaa oli esimerkiksi lentolippujen ja majoituspalvelujen ostaminen. Lisäksi palveluihin katsottiin kuuluvan multimediapalvelujen ostaminen verkon välityksellä.⁴ Tietokoneohjelmistojen ostaminen määriteltiin kuitenkin tavaraostoiksi.

Taulukko 2. Tavaroiden* ostot euroissa ja niiden osuus koko korttimaksuaineistosta, ostotapahtumien määrä ja erilaiset kauppianimet vuosina 2013–2016

Vuosi	Euroa Osuus aineistosta	Ostotapahtumat, kpl	Kauppianimiä, kpl
2013	56 138 462 25 %	904 239	23 946
2014	59 014 596 25 %	1 066 281	22 638
2015	51 747 513 22 %	1 064 300	24 845
2016	43 467 931 20 %	808 427	24 502
2013–2016	210 368 502 23 %	3 843 247	66 289

* Tavaroiden MCC-koodit = 4812, 5000, 5735, 5912-5950, 5962-5966, 5968-5999, 8043, 8044

Lähde: Verohallinto

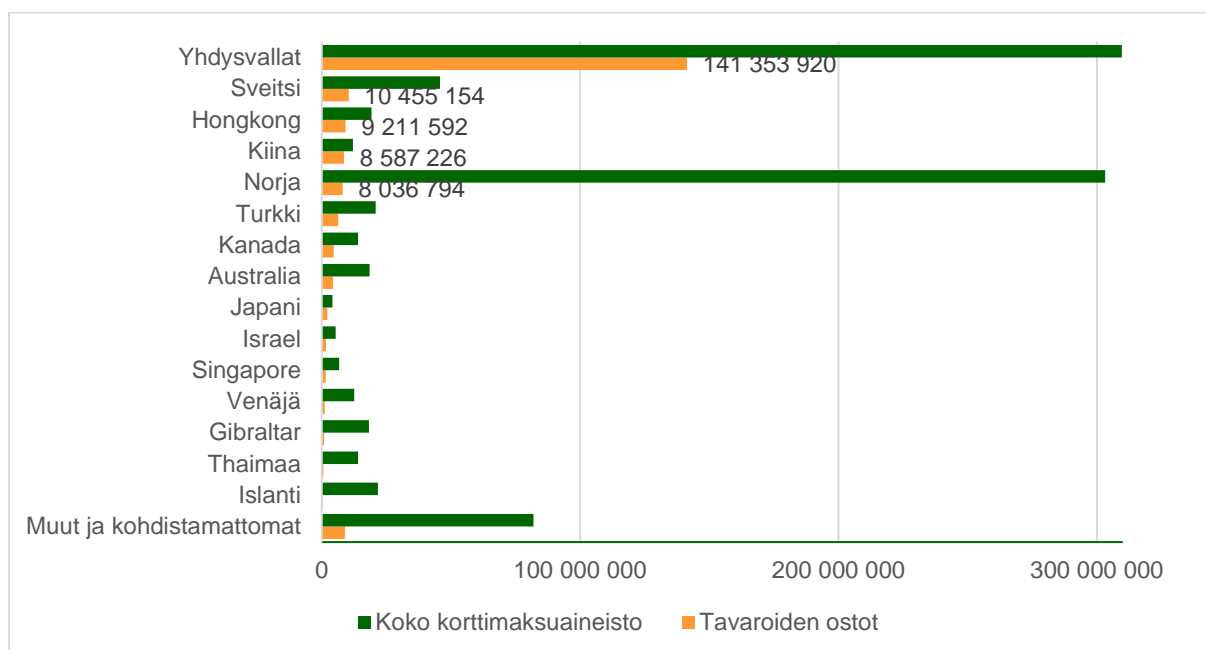
Tavaroiden osuus oli vuosina 2013–2014 neljännes koko aineiston yhteenlasketusta euroäärästä. Kun taas kahtena viimeisenä vuonna 2015–2016 osuus oli enää viidennes. Tavarakaupan osuus ostotapahtumien lukumäärästä oli keskimäärin kolmannes ja kauppianimen lukumäärästä hieman yli 40 prosenttia eri vuosina.

2. Kolmansien maiden asettaminen suuruusjärjestykseen niiden tavaran verkkokaupan suuruuden perusteella

Toisessa vaiheessa pelkästään tavarakaupan myynnin suuruuden perusteella pyrittiin löytämään suurimmat verkkokauppamaat. Tähän käytettiin eri maiden tavaroiden verkkokaupan euromäärää ja ostotapahtumien lukumäärää. Tarkempaan tarkasteluun otettiin viisi suurinta Euroopan ulkopuolista ostosmaata.

⁴ Rajattuun aineistoon poimitui mukaan alustoja, joilla myydään tavaroiden lisäksi palveluja. Tästä syystä selvityksestä rajattiin pois pienimmät euromääräiset ostokset pois, koska näissä ostoksissa oli todennäköisesti kyseessä digitaalinen kirjallisuus ja musiikki. Toinen poissulkevana ehtona käytettiin kauppianimen osia kuten sähköistä kirjakaupan nimeä, palvelua (service) ja mainosten ostamista (PMTS).

Kuvio 1. Koko korttimaksuaineiston ja tavaroiden* ostot yhteensä euroina maittain vuosina 2013–2016. Viiden suurimman tavaroiden ostomaan euroarvot merkattuna.

* Tavaroiden MCC-koodit = 4812, 5000, 5735, 5912-5950, 5962-5966, 5968-5999, 8043, 8044

Lähde: Verohallinto

Viideksi suurimmaksi EU:n ulkopuoliseksi tavarankäytön verkkokauppaostojen verkkokauppa-
maaksi saatiin USA, kaksi Aasian maata (Kiina ja Hong Kong) ja kaksi Efta-maata (Norja ja
Sveitsi).

3. Tarkastelun rajaaminen viiteen suurimpaan tavaroiden verkkokauppaamaan ja
kunkin maan 15 suurimpaan toimijaan

Viimeisessä vaiheessa viidestä suurimmasta verkkokauppaamasta valittiin jokaisesta 15
suurinta toimijaa⁵ mukaan. Suuruus perustui ostoksen euro- ja kappalemäärään sekä keski-
hinnan yhdistelmään. Käytetyt kriteerit tuottivat lähes samoja yrityksiä erikseenkin käytettä-
essä. Lisäksi järjestyksessä tätä seuraavaksi suurimpien verkkokauppojen kaupanmäärä ei
ollut enää merkittävällä tasolla.⁶

Suurimpien toimijoiden nähtiin edustavan suurta osaa koko kyseisen maan tavarankäytön ver-
kkokaupan määrästä (euromäärä ja ostostapahtumien lukumäärä)⁷. Tosin poikkeuksellisesti Kii-
nan tavaramyynnistä poimitui vain viidennes mukaan. Lisäksi suurimpien toimijoiden eri
kauppiaanimet olivat helpommin löydettävissä kuin kaikkien toimijoiden kaikki kauppiaanimet.

⁵ Kiinasta poimitui mukaan lopulta vain 14 kauppa, koska kaksi kohderyhmään kuuluvaa kauppa todettiin myöhemmin samaksi kaupaksi. Koska Kiinassa on vähän eri vaihtoehtoja enää jäljellä, mukaan ei poimittu lisää kauppoja).

⁶ Jo 53 prosenttia suomalaisten ulkomailta tekemistä verkko-ostoksista tehdään kiinalaisissa verkkokaupoissa, selviää kansainvälisen posti-alan järjestön International Post Corporationin (IPC) julkaisemasta verkkokauppatutkimuksesta. Kiinalaisten verkkokauppojen lisäksi suomalaiset suosivat myös eurooppalaisia ja amerikkalaisia verkkokauppoja. Ulkomailta verkko-ostoksia tehneistä suomalaisista 36 prosenttia osti Saksasta, 26 prosenttia Britannian ja 21 prosenttia Ruotsista. Yhdysvalloista nettiostoksia tehneitä oli 18 prosenttia.

⁷ Eri maiden verkkokaupan korttimaksutiedon tavaramyynnistä poimitui mukaan seuraavat suhteelliset osuudet: USA (58 %), Kiina (23 %), Hong Kong (61 %), Norja (81 %) ja Sveitsi (66 %).

4. Yhteenveto aikaisemmista vaiheista

Koko kolmansien maiden verkkokaupan maksukorttiaineiston yhteenlaskettu arvo oli lähemmäs miljardi euroa. Tästä 12 suurimman maan tavara- ja palvelukaupan osuus oli 90 prosenttia. Sen sijaan samojen maiden tavarakaupan osuus oli enää vain viidennes koko korttimaksuaineiston yhteissummasta. Jos tarkasteluun otetaan viisi suurinta tavarakauppaa käyvää maata, niin niiden osuus oli 90 prosenttia 12 suurimman tavaramyyntimaan yhteismyynnistä.

Taulukko 3. Yhteenvetotaulukko maksuaineiston suuruudesta aineiston käsittelyn eri vaiheissa

Joukko	Milj. €
Koko maksuaineisto	908
12 suurinta maata (US, NO, CH, IS, TR, HK, AU, GI, TH, CA, RU, CN)	810
12 suurinta tavaramyyntimaata (US, CH, HK, CN, NO, TR, CA, AU, JP, IL, SG, RU)	200
5 suurinta tavaramyyntimaata (US, CH, HK, CN, NO)	178

Lähde: Verohallinto

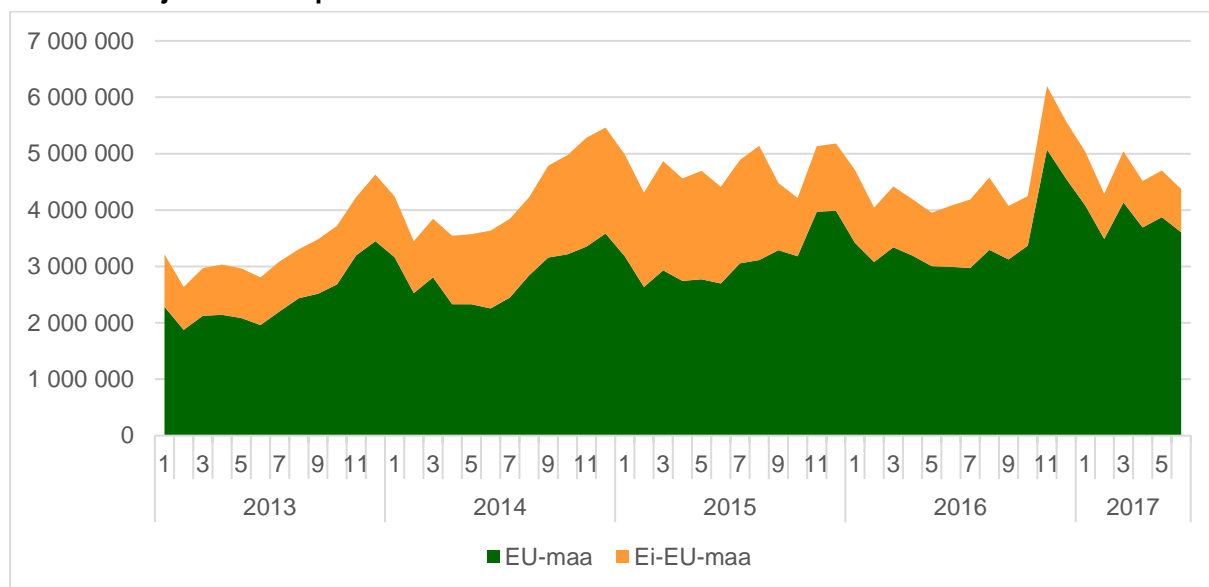
4.2 Maksuliikenne EU:hun ja kolmansiin maihin

Maksuaineiston perusteella näyttäisi siltä, että ostot kolmansista maista olisivat vähenevässä sekä euro- että kappalemääräisesti. Tiedotusvälineissä on kuitenkin väitetty verkkokaupan jatkuvasti kasvaneen viime vuosina.

Tämän johdosta pyrittiin selvittämään EU-alueelle ohjautuneiden maksujen puuttumisen merkitystä kolmansien maiden verkkokauppojen kokonaismyynnin määrään. Tarkastelu kohdistettiin vain viiteen suurimpaan verkkokauppamaahan ja niiden suurimpiin toimijoihin.

Kolmansien maiden suurimpien toimijoiden korttimaksut ohjautuivat monesti kuluttajilta EU-alueelle kolmansien maiden sijasta. Eli kyseiset verkkokaupat olivat isoimpia jo EU:n ulkopuolelle tapahtuvan maksuliikenteen osalta ja vielä selkeästi isompia kun myyntiin laskettiin niiden maksuliikenne EU-alueelle.

Kuvio 2. Viiden suurimman verkkokauppamaan 15 suurimman verkkokaupan maksuliikenne (€) EU-alueelle ja EU:n ulkopuolelle 2013–2017/06

Lähde: Verohallinto

Taulukko 4. Viiden suurimman verkkokauppamaan 15 suurimman verkkokaupan maksuliikenne (€) EU-alueelle ja EU:n ulkopuolelle vuosittain 2013–2017/06

	2013	2014	2015	2016	2017/01-06
EU-maa	29,0 milj. 72 %	34,0 milj. 67 %	37,6 milj. 66 %	41,4 milj. 76 %	22,9 milj. 82 %
Ei EU-maa	11,1 milj. 28 %	16,9 milj. 33 %	19,3 milj. 34 %	12,8 milj. 24 %	5,1 milj. 18 %
Yhteensä	40,1 milj. 100 %	50,9 milj. 100 %	56,9 milj. 100 %	54,3 milj. 100 %	28,0 milj. 100 %

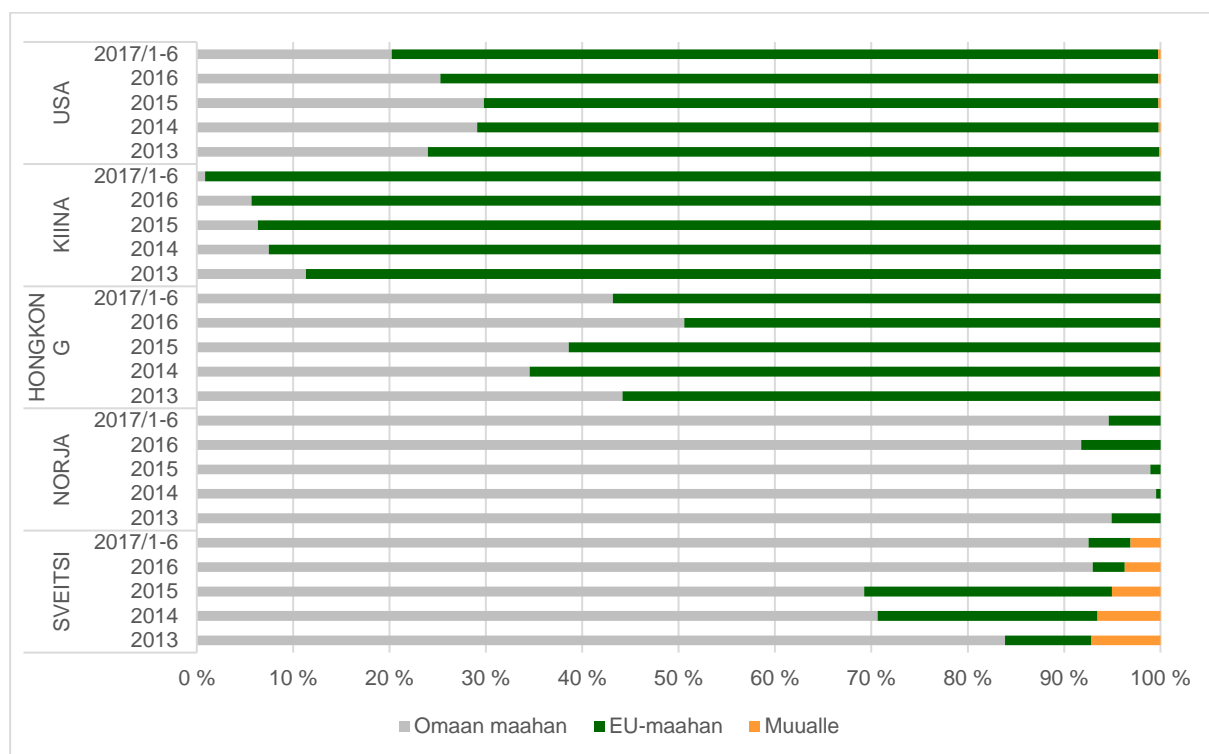
Lähde: Verohallinto

Kolmansien maiden verkkokauppojen maksuista kaksi kolmasosaa ohjautui Eurooppaan. Tämä siis vaikeutti kokonaiskuvan saamista verkkokaupan määrästä. Vuonna 2013 EU-maksuja välitettiin kolmansien maiden isoimmille verkkokaupoille kahden miljoonan edestä keskimäärin kuukaudessa. Vuonna 2015 alettiin lähestyä kuukausikohtaisesti kolmen miljoonan euron tasoa ja vuonna 2016 kyseinen euroraja ylitettiin joka kuukausi. Kuviosta huomataan, että EU:n ulkopuolisen maksuliikenteen osuus oli eri kuukausina 1-2 miljoonaa euroa. Suurimmat maksunsaajamaat EU-alueella olivat Iso-Britannia ja Luxemburg. Nämä molemmat maat ovat rahamaailman keskuksia, mutta tilanne voi muuttua merkittävästi Iso-Britannian kohdalla Brexitistä johtuen.

4.2.1 Verkkokaupan sijaintimaan vaikutus maksuliikenteen jakautumiseen EU-alueelle ja sen ulkopuolelle

Selvityksessä tarkasteltiin myös maakohtaisia eroja maksujen ohjautumisessa. Haluttiin tietää, että ohjautuvatko tietyn kolmannen maan maksusuoritukset EU:n ulkopuolelle tai EU:hun.

Kuvio 3. Viiden suurimman maan 15 suurimman kaupan korttimaksujen kohdemaiden osuudet vuosittain 2013–2017/06

Lähde: Verohallinto

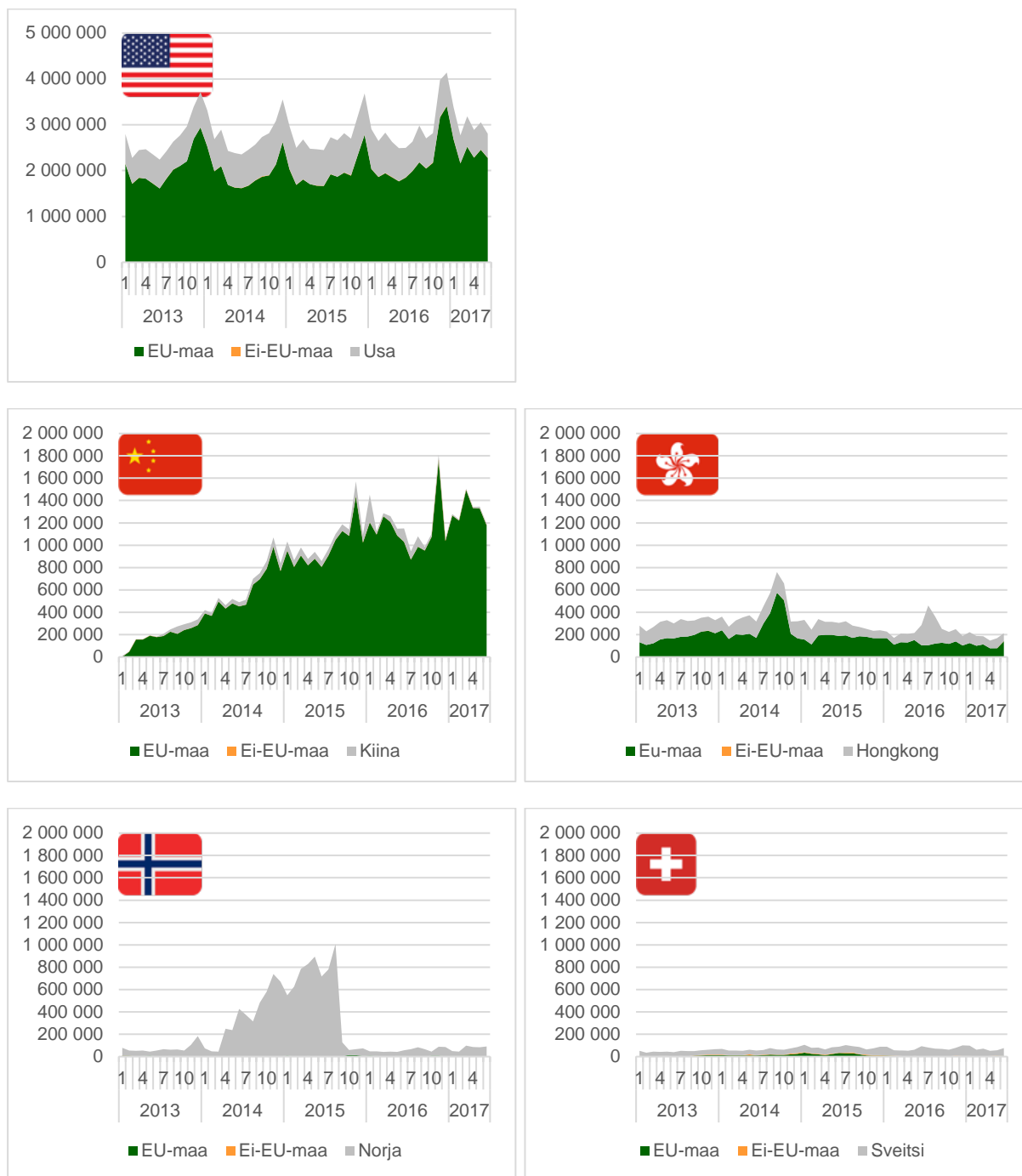
USA:n verkkokauppojen kokonaismaksuista 70 prosenttia ohjautui Eurooppaan ja Kiinan verkkokauppojen maksusuorituksista lähes kaikki ohjautuivat aluksi Eurooppaan. Hong Kongin verkkokauppojen maksuista yli puolet suuntautui ensiksi Eurooppaan. Efta-maista Sveitsiin ohjautui omien verkkokauppojen maksusuorituksista 70–80 prosenttia ja norjalaisten verkkokauppojen maksut suuntautuivat lähes yksinomaan omaan kotimaahan.

4.2.2 Suurimpien verkkokauppamaiden isoimpien verkkokauppojen korttimaksujen kohdemaan kuukausikohtainen tarkastelu

Tarkastelu suoritettiin myös kuukausi- ja eurotasolla, jotta pystyttiin selvittämään:

- tapahtuiko maksujen jakautumisessa suoraan ja epäsuoraan maksuliikenteeseen tapahtunut verkkokaupan sijaintimaan mukaan merkittäviä suhteellisia muutoksia ajan kuluessa
- miten eri maiden kaupan määrä kehittyi kuukausitasolla 2013–6/2017

Kuvio 4. Viiden suurimman maan 15 suurimman kaupan kottimaksujen kohdemaat kuukausikohtaisesti maittäin tarkasteltuna 2013–2017/06

Lähde: Verohallinto

USA:n verkkokauppojen myynti pysyi suhteellisen samana vuosina 2013–6/2017. Kuukausittaisen kokonaismyynnin määrä oli 2–3 miljoonaa euroa. Ennätyskuukausien myynnin määrä oli kolme miljoonaa euroa. Suurimpien verkkokauppojen EU-maksujen osuus oli kaksi kolmannesta.

Kiinan myynnin määrä oli vuonna 2013 kuukausitasolla keskimäärin 200 000 euroa ja vuonna 2015 ylitettiin monena kuukautena jo miljoonan euron kuukausimyyntin raja. Lähes kaikki Kiinan verkkokaupparamaksut ohjautuivat EU-alueelle koko tarkastellun ajan.

Hong Kongin verkkokauppojen keskimääräinen kuukausimyynti oli 300 000 euron luokkaa. Tosin loppuvuonna 2016 kuukausitasoinen myynti laski pysyvästi 200 000 euroon. Vähintään puolet, mutta monena kuukautena kaksi kolmasosaa maksusuorituksista ohjautui EU-alueelle.

Norjan verkkokaupan luvuissa näkyi yksittäisen toimijan Suomen markkinoille tulo ja ilmeisesti sen jälkeen Suomen suuntautuvan verkkokaupan siirto EU-alueelta käsin tapahtuvaksi. Kaikki maksut ohjautuivat suoraan Norjaan.

Sveitsin verkkokauppojen kuukausimyynti oli vuosina 2013 ja 2014 tasaisella 60 000 euron tasolla. Sen jälkeen myynti sahasi nopeastikin ylös ja alas (60 000 euron ja 100 000 euron välillä). Noin viidennes maksusuorituksista ohjautui EU-alueelle vuoteen 2015 asti. Sen jälkeen lähes kaikki maksusuoritukset ohjautuivat suoraan Sveitsiin.

4.2.3 Suurimpien verkkokauppamaiden maksujen ohjautuminen eri maksunsaajamaihin

USA:n verkkokauppioiden maksuista kaksi kolmannesta ohjautui Luxemburgiin. Suoraan USA:an kulkeutui neljäsosa maksuista. Iso-Britannian osuus oli viisi prosenttia.

Kiinan verkkokauppojen maksuista lähes kaikki kulkivat Iso-Britannian kautta. Ainoastaan 6 prosenttia ohjautui suoraan maksusuorituksina Kiinaan.

Hong Kongin verkkokaupamaksuista lähes 40 prosenttia ohjautui ensin Iso-Britanniaan. Suoraan Hong Kongiin ohjautui hieman enemmän. Luxemburgin osuus oli Hong Kongin verkkokauppojen maksuista 10 prosenttia.

Norjan maksut ohjautuivat lähes täysin suoraan Norjaan. Ainoastaan prosentti suuntautui Iso-Britanniaan.

Sveitsin maksuista vain viidennes ei ohjautunut suoraan Sveitsiin. Kaikista maksuista 8 prosenttia suuntautui Iso-Britanniaan. USA:n osuus oli 5 prosenttia.

Taulukko 5. Viiden suurimman maan 15 suurimman kaupan korttimaksujen jakautuminen eri maihin 2013–2017/06

	USA	Kiina	Hongkong	Norja	Sveitsi
Kiina	0 %	6 %	0 %	0 %	0 %
USA	26 %	0 %	0 %	0 %	5 %
Hongkong	0 %	0 %	41 %	0 %	0 %
Norja	0 %	0 %	0 %	98 %	0 %
Sveitsi	0 %	0 %	0 %	0 %	80 %
Ei EU-maa	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Iso-Britannia	5 %	94 %	47 %	1 %	8 %
Luxemburg	66 %	0 %	10 %	0 %	2 %
Muut EU-maat	3 %	0 %	2 %	0 %	5 %

Lähde: Verohallinto

4.3 Suurimpien verkkokauppojen erityistarkastelu (EU/Ei EU)

Seuraavaksi tarkasteltiin suurimpien verkkokauppamaiden myynnin suhteellista jakautumista suurimpien verkkokauppojen kesken. Hong Kongin verkkokauppa oli kaikkein tasaisemmin jakautunut kaikille toimijoille. Tosin senkin kohdalla kolmen isoimman markkinaosuus vaihteli kullakin 15–20 prosentin välillä. Kiinan kohdalla suurimpien verkkokauppojen suuri volyyymi tuli lähes yhdeltä toimijalta. Norjassa suurimman verkkokaupan osuus oli 70 prosenttia ja lopun myynnin jakaantuessa tasaisemmin muille suurille toimijoille. Sveitsin kohdalla yksittäiset toimijat vastasivat suurten toimijoiden kohdalla maakohtaisesti myynnistä yli 40 prosenttisesti. Voidaan sanoa, että rajat ylittävä verkkokauppa oli hyvin keskittynyt yhdelle tai muutamalle toimijalle maakohtaisesti.

Vaikka tietty verkkokauppa olisikin valikoitunut tietyn maan isoimpien verkkokauppojen mukaan, niin se ei tarkoita sen mukana oloa kaikkina vuosina. Muutaman vuoden yhteenlaskettu myyntikin voi nostaa sen mukaan listoille. Mitä lähemmäksi tullaan nykyhetkeä, niin sitä todennäköisemmin mukaan valikoitunut suuri yritys oli mukana tietyn vuoden aineistossa. Tämä tarkoittaa, että yritykset olivat voineet tulla mukaan täysin tyhjästä tai kotimaiselta markkinalta kansainvälisille markkinoille toimimaan. Tämä viittaa myös siihen, että suurimpien maiden suurimpien verkkokauppojen myynti kasvoi merkittävästi verrattuna tarkastelujakson ensimmäisiin vuosiin.

Taulukko 6. Viiden suurimman maan 15 suurimman kaupan esiintyminen maksukorttiaineistossa vuosittain 2013–2017/06

	2013	2014	2015	2016	2017/06
USA	12	13	14	15	15
Kiina	2	2	7	13	2
Hongkong	13	15	15	15	15
Norja	10	11	14	12	10
Sveitsi	10	14	15	14	13

Lähde: Verohallinto

5 Posti- ja rahtitullauksen tiedot

Suuri osa Euroopan ulkopuolisista verkkokauppalähetyksistä tulee suoraan Suomeen lento-postina eli käytännössä matkustajakoneiden ruumassa. Isoja tuote-eriä taas kuljetetaan yleisimmin meriteitse. Valtamerilaivojen päämäärä on yleensä jokin Euroopan satamakaupunki, josta matka voi jatkua Suomeen esimerkiksi pienemmällä aluksella tai maateitse rekalla.

Tullin mukaan Postin kautta saapuvista lähetyksistä vain 2 % ohjautuu tullausketjuun ja 98 % on ilmoitettu vähäarvoisiksi (Turun Sanomat, 2008).

Tämän selvityksen posti- ja rahtitullausaineisto⁸ koostui vuosien 2013 - 6/2017 tullaustapah-tumista. Posti- ja rahtitullausaineisto rajattiin koskemaan vain yksityishenkilön tullaus-ia. Tul-limenettelyistä otettiin mukaan ainoastaan tavaran luovutus vapaaseen liikkeeseen ja kulutukseen, koska se muodosti tullausarvoltaan 82 prosenttia kaikista posti- ja rahtitullaus-sista.⁹

Taulukko 7. Posti- ja rahtitullausaineiston tullausarvo ja veronkanto vuosina 2013–6/2017

	Tullausarvo, milj. €	Tulli, milj. €	Arvonlisävero, milj. €
Koko aineisto	164	3,0	37
Menettely 4000, ei EU-maat	134	2,6	32

Lähde: Tulli

Nettitullausten tullausarvo oli yhteensä 134 miljoonaa euroa vuosina 2013–6/2017¹⁰. Tuon-nista maksettiin arvonlisäveroa tarkastelujaksolta yhteensä 32 miljoonaa euroa ja tullia 2,6 miljoonaa euroa. Tämä tarkoitti keskimäärin vuositasolla 7 miljoonan euron verran arvonli-säveroa ja tullia 600 000 euroa. Maahantuonnin verojen ja maksujen suhteellinen osuus oli neljäsosa tullausarvosta.

Posti- ja rahtitullauksissa oli tulli-ilmoituksen antajana yksityishenkilö itse 85 prosentin osuudella tullausarvosta. Loppuosa eli 15 prosenttia (29 miljoonaa euroa) tehdyistä tullauksista oli asiamiesten suorittamia. Asiamiehen roolissa voi toimia useampi

⁸ Rahtitullauksesta vastaa Postin sijasta kuriiri- tai rahtiyritys. Yleensä ne haluavat itse huolehtia kauttansa saapu-neiden lähetysten tulliselvittämistä. Asiakkaan olisi kuitenkin mahdollista tullata rahtilähetyksensä itse Tullin Tuonti-ilmoituspalvelussa.

⁹ Erilaisia tullimenettelyjä on käytetty oletusta enemmän eli yhteensä 13 kappaletta. Tavaran luovutus vapaaseen liikkeeseen ja kulutuksen on selkeästi suurin tullimenettely. Se on 82 (= 1 340 000/1 640 000*100) prosenttia eri menettelyjen yhteenlasketusta tullausarvon määrästä.

Taloudellisesti vaikuttavat tullimenettelyt kuten tullivarastoinnissa olleen tavaran tullaaminen jäivät tämän selvityk-sen ulkopuolella. Lisäksi EU-tuonti Ahvenanmaalle ja tuonti EU:n alv-järjestelmän ulkopuolisilta alueilta manner-Suomeen tai Ahvenanmaalle ei ollut tarkastelun kohteena.

Postipaketteja ei passiteta Suomeen vaan asia hoidetaan muulla tavoin. Muissa EU-maissa laputetaan kauttaku-lussa Suomeen päätyviä lähetyksiä. Toisaalta Suomen kautta menee verkkokauppalähetyksiä Venäjälle.

¹⁰ Valuuttana posti- ja rahtitullausaineistossa on jo valmiiksi euro (muunnos tehty). Tavaran paino ja määrä olisi- vat olleet tarjolla myös, mutta niitä ei käytetty saapuvien pakettien määrän kuvaamisessa.

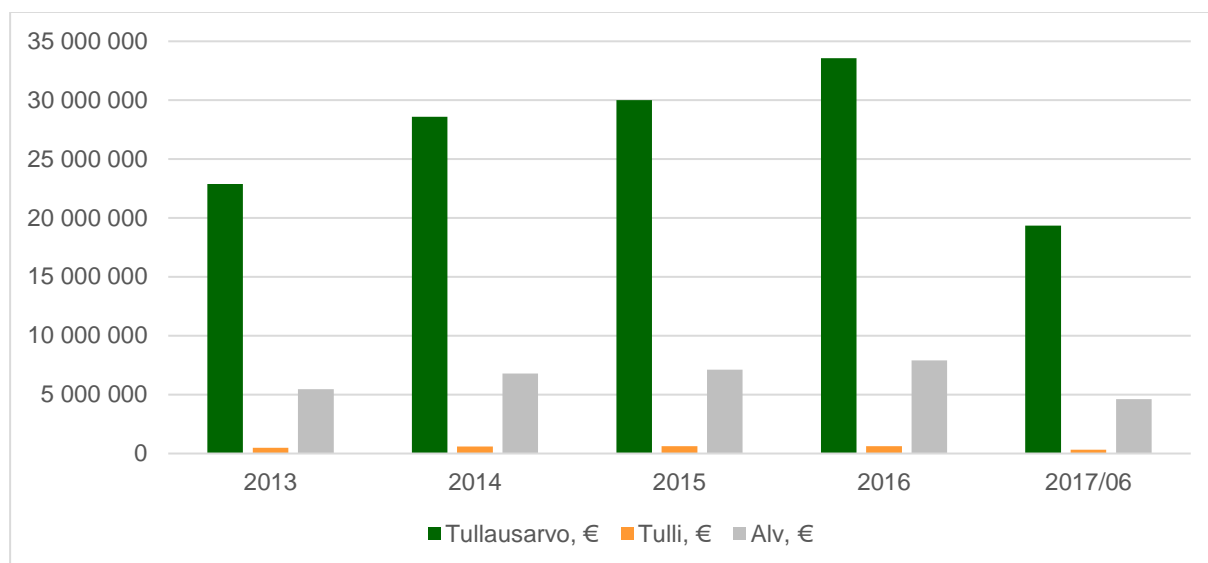
Todettiin saapumispäivän olevan ajallisesti lähinnä maksuaineiston maksupäivää tarjolla olevista vaihtoehtoisista päivistä. Se soveltuu siten myös parhaiten tietojen mahdolliseen vertailuun.

pikarahtiyritys ja posti¹¹. Kahden suurimman pikarahtiyrittäjän yhteenlasketun tulla-arvon määrä oli 25 miljoonaa euroa. Muiden jäljelle jääneiden asiakkaiden osuus jäi miljoonaan euroon tulla-arvon osalta.

5.1.1 Tulla-arvon ja maksettujen verojen vuositasoinen tarkastelu

Posti- ja rahtitullausten vuosittainen tulla-arvo lähes kaksinkertaistui vuosien 2013 ja 2016 välisenä aikana 23 miljoonasta 34 miljoonaan euroon. Tullin kannon euromäärä kasvoi 500 000 eurosta 600 000 euroon kyseisinä vuosina. Maksetun arvonlisäveron kannon euromäärä kasvoi 5,5 miljoonasta 8 miljoonaan euroon.

Kuvio 5. Posti- ja rahtitullausten tulla-arvo, maksettu tulli ja arvonlisävero (€) vuosittain 2013–2017/06

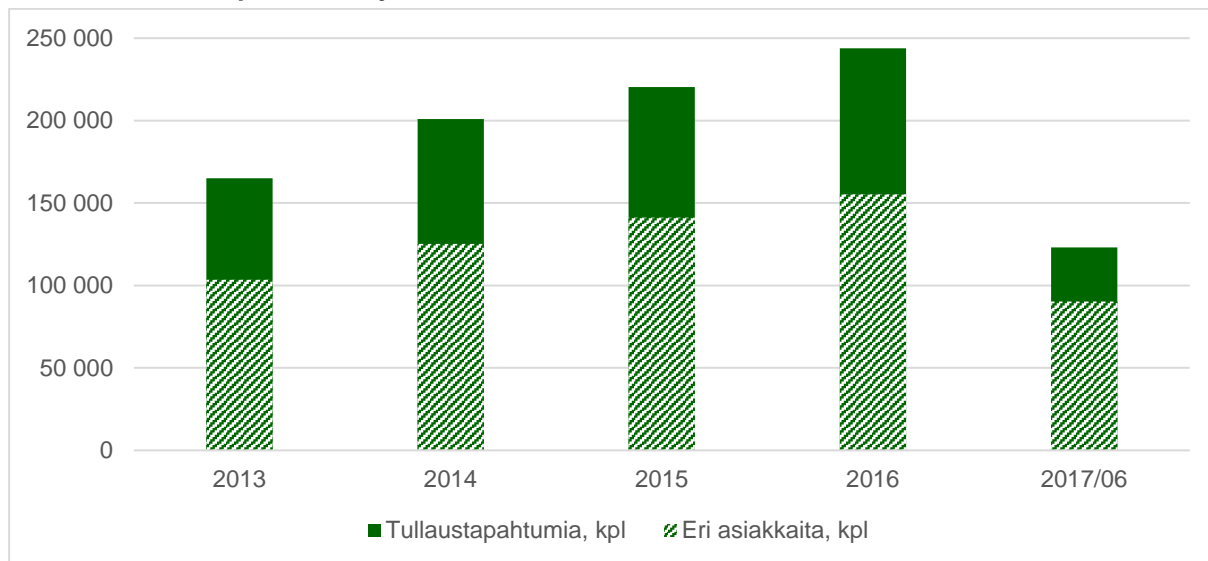
Lähde: Tulli

5.1.2 Tapahtumien ja asiakkaiden vuositasoinen tarkastelu

Koko tarkastelujaksolla tullaustapahtumia oli yhteensä lähemmäs miljoona ja asiakkaan ilmoittamia henkilötunnuksia 400 000 kappaletta. Tämä tarkoitti vuositasolla keskimäärin 200 000 tullaustapahtumaa.¹²

¹¹ Pikarahtiyrittäjät haluavat tehdä lähetystensä tullauksen asiakkaidensa puolesta. Asiakkaalla on kuitenkin mahdollisuus tullata rahtilähetystensä itse Tullin Tuonti-ilmoituspalvelussa.

¹² Selvityksen alkuperäisenä tavoitteena oli löytää kolmansien maiden verkkokauppoja, joiden myymät tavarat ovat jääneet tulliselvittämättä (vähäarvoisina, lahjoina tai näytteinä), ilmoitetaan väärällä nimikkeellä tai arvolla. Koska ei ole yhteistä tapahtumatunnusta, joka liittäisi maksutapahtuman verkkokaupalle ja tavaranhaltijan (kuluttajan) tekemän tullauspäätöksen numeron, niin verovajeen arvioimisesta yritys- ja kauppatapahtumatasolla jouduttiin luopumaan. Vähäarvoisten lähetysten, lahjojen ja näytteiden posti- ja rahtilähetyksistä ei puolestaan jää jälkeä tullausjärjestelmään. Niistä annetaan turvatietoilmoitus, jolla on myös tavarantoimittajan arvo. Turvatietoilmoituksella pyydetään Tullia vapauttamaan vähäarvoinen tavara vapaaseen liikkeeseen. Tällöin Tullin hyväksyessä annetun turvatietoilmoituksen, saa lähetys samalla myös päätöksen vähäarvoisen tavaratoimittajan vapaaseen liikkeeseen luovuttamisesta tullin valvonnasta. Osa vähäarvoisista lähetyksistä saapuu maahan tullattuina jo ensimmäisessä unionin saapumispaikassa. Myös postitse EU:n ulkopuolelta saapuneet lahjalähetyksistä annetaan tulli-ilmoitus, mikäli lahjan arvo on yli 45 euroa.

Kuvio 6. Tullaustapahtumien ja eri asiakastunnusten lukumäärät vuosittain 2013–2017/06

Lähde: Tulli

Tullaustapahtumien määrä kasvoi 165 000:sta 245 000:een vertailtaessa vuosina 2013 - 2016. Kasvua oli 50 prosenttia ensimmäisen ja viimeisen tarkasteluvuoden määriä vertailtaessa. Asiakasmäärä kasvoi puolestaan 104 000:sta 156 000:een. Asiakasmääräkin kasvoisi saman verran eli lähes 50 prosenttia vuosien 2013 ja 2016 lukuja vertailtaessa toisiinsa.

5.1.3 Posti- ja pikarahtitullauksessa käytetyt tullinimikkeet

Yleisimmin käytetyt tullausnimikkeet¹³ ovat myös niitä tullinimikkeitä, joiden kokonaisveronkanto on suurin. Eri tavararyhmien välillä voi olla kuitenkin huomattavia eroja yhteenlasketussa kappalemäärässä, vaikka euromääräisesti summat olisivatkin yhtä suuria. Kolmansien maiden maahantuonnista eri tullinimikkeiden kohdalla kannettavat tullit ja arvonlisäverot voivat muodostua suurista yksittäisistä tullauksista tai monista pieniarvoisista tullaustapahtumista.

Tavaroiden tulliselvitys perustuu pitkälti tullinimikkeisiin, joita on noin 18 000¹⁴. Tulli-ilmoituksen täyttäminen on asiakkaan vastuulla, ja heille haastavinta on löytää ilmoitettavalle tavaralle oikea nimike. (Tulli, 2018b) Mikäli tullinimikkeestä kannettava tullin osuus on muita läheisiä tariffinimikkeitä suurempi, niin yksityishenkilöllä on suuri kiusaus ilmoittaa tavara väärällä nimikkeellä.

Posti- ja pikarahtitullauksessa käytettyjä tuotenimikkeitä oli 6 500 kappaletta ja nimikeryhmiä 300 kappaletta. Yleisimmin tullattuja tuoteryhmiä olivat:

¹³ Tavarantoimittajan tullitariffikoodi ja verkkokaupan MCC-koodi (toimiala) eivät vastaa toisiaan sisällöltään eikä ryhmittelytään. Lisäksi niiden tarkkuus ei vastaa toisiaan millään tavalla. Siten niiden vertailu toisiinsa ei ole järkevää ja siitä päätettiin luopua.

¹⁴ Kannettu arvonlisävero on suorassa suhteessa tullausarvoon ja nimikeryhmään. Yleinen tullin määrä EU:n ulkopuoliselle tavaralle vaihtelee pääasiallisesti 0–12 prosentin välillä. Kannetun arvonlisäveron määrä vaihtelee puolestaan EU:n eri jäsenvaltioissa 15–27 prosentin välillä. Se kannetaan, kun tavara tuodaan EU:hun tai kun tavara tuodaan toiseen EU-maahan kulutettavaksi. Suomessa yleinen arvonlisäverokanta on 24 prosenttia.

- moottorin osat
- moottoripyörien osat
- ravintolisät
- T-paidat
- kauneudenhoito- ja meikkivalmisteet
- miesten puuvillaiset neulepaidat
- autojen osat
- naisten puuvillamekot
- matkapuhelimet
- silmämeikit
- kirjat
- rannekellot
- lelut (Helsingin sanomat, 2019).

Nettittilauksen tavararyhmiä, joiden yhteenlaskettu tullausarvo on suurin, otettiin mukaan 12 kappaletta. Tässä yhteydessä samankaltaisia tavararyhmiä yhdisteltiin jonkin verran selkeämmän kokonaiskuvan saamiseksi¹⁵.

Kuvio 7. 12 suurimman (tullausarvo > 1 milj. € valitulla ajanjaksolla) tuoteryhmän yhteenlaskettu tullausarvo (€) vuosina 2013–2017/06

Lähde: Tulli

Selvästi suurimmaksi ryhmäksi muodostui tullausarvoltaan auton ja moottoripyörän osat. Sen jälkeen lähes yhtä suurina tulivat vaatteet, kirjat, erilaiset säilytysrasiat ja elintarvikevalmisteet. Tämän jälkeen isoja tuoteryhmiä olivat tullausarvoltaan matkapuhelimet ja urheiluvälineet.

¹⁵ Tullausarvon, tullin tai alv:n osuus kaikista nimikkeistä noin 0,9 % tai enemmän ja nimikkeen tullausarvo > 1 milj. €, tulli > 20 000 € ja alv > 250 000 €.

5.2 Kuukausikohtainen analyysi (euroa, asiakkaita ja korttitapahtumia)

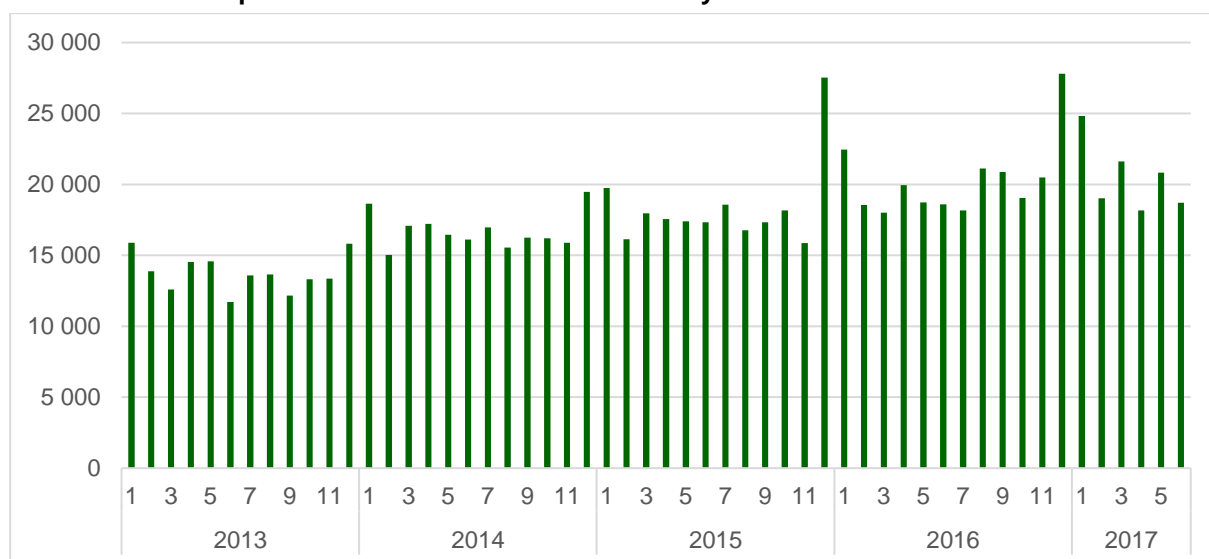
Koko ajanjakson ja eri vuosien tarkastelusta siirrytään kuukausitasolle. Eri vuosina kuukausitasolla tarkasteltavia asioita olivat tullaustapahtumien määrän, tullausarvon ja maahantuonnin verojen kantamisen kehittyminen.

Tullaustapahtumien lukumäärä, yhteenlaskettu tullausarvo ja kannettu arvonlisävero olivat koko tarkastelujaksolla kasvussa. Eri vuosien ennätyskuukaudet osuivat vuodenvaihteeseen. Vuonna 2016 kuukausitasolla tullaustapahtumien määrä alkoi lähestyä 20 000 kappaletta, kuukausikohtainen tullausarvo puolestaan kolmea miljoonaa euroa ja arvonlisäveron kanto ylitti monena kuukautena 600 000 euroa.

5.2.1 Tullaustapahtumien määrän kuukausikohtainen tarkastelu

Vuonna 2013 eri kuukausien tullaustapahtumien määrä vaihteli 12 000 ja 16 000 välillä. Seuraavana vuotena rikkoontui joka kuukausi 15 000 tullaustapahtuman raja. Vuoden 2015 määrät olivat hyvin lähellä vuotta 2014. Vuonna 2016 kuukausittainen tullaustapahtumien määrä ylitti 20 000 kappaleen rajan monena kuukautena.

Kuvio 8. Tullaustapahtumien kuukausikohtainen kehittyminen vuosina 2013–2017/06

Lähde: Tulli

Eri vuosina suurimmat tullaustapahtumien määrät olivat vuodenvaihteen molemmin puolin. Vuonna 2013 oli ennätyskuukausi 15 000 tapahtuman tasolla. Vuosina 2015 ja 2016 alettiin lähestyä 30 000 tullaustapahtumaa joulukuussa.

5.2.2 Tullausarvon kuukausikohtainen kehittyminen

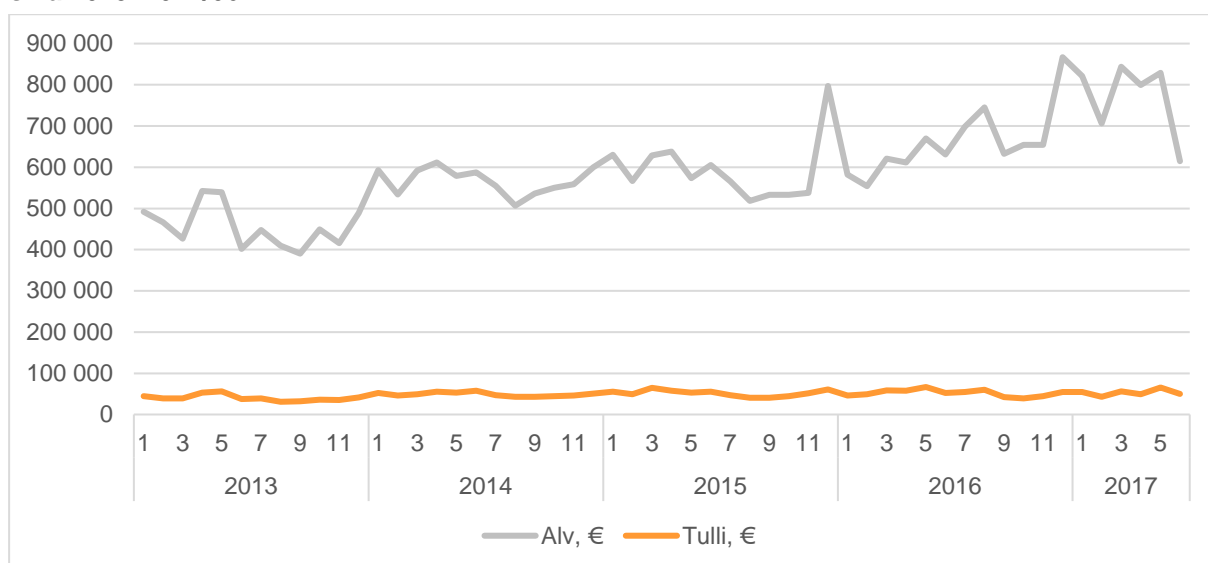
Vuonna 2013 eri kuukausien tullausarvon euromäärä vaihteli kahden miljoonan euron molemmin puolin. Kahtena seuraavana vuotena oltiin keskimäärin kuukausittain 2,5 miljoonan euron tasolla. Vuosina 2015 ja 2016 joulukuussa saavutettiin 3,5 miljoonan ennätystaso kuukausittaisessa tullausarvon yhteismäärässä.

Kuvio 9. Tullaesarvon (€) kuukausikohtainen kehittyminen vuosina 2013–2017/06

Lähde: Tulli

5.2.3 Maahantuonnin verojen maksamisen kuukausikohtainen tarkastelu

Tullaustapahtumista kannettuja veroja ja maksuja tarkasteltaessa näyttäisi tullin kannon pysyvän kuukaudesta toiseen 40 000–60 000 euron suuruisena. Tullaustapahtumien määrän kasvu näkyi sen sijaan arvonlisäverokannon lisääntymisenä. Vuonna 2013 kannettiin arvonlisävero eri kuukausina 400 000–500 000 euron verran. Vuonna 2014 kanto oli monena kuukautena sen sijaan 600 000 euroa. Vuosi 2015 muistutti hyvin paljon vuotta 2014. Vuonna 2016 arvonlisäverokanto oli kasvussa ja ainoastaan alkuvuonna jäätin alle 600 000 euron tason kuukaudessa. Joulukuussa 2015 ja 2016 oltiin molempina vuosina 800 000 euron ennätystasolla arvonlisäveron kannossa.

Kuvio 10. Maahantuonnin verojen ja maksujen kuukausikohtainen kehittyminen euroina vuosina 2013–2017/06

Lähde: Tulli

5.3 Suurimpien verkkokauppamaiden erityistarkastelu

Suurimmat tuontimaat olivat aineiston perusteella USA, Kiina, Hong Kong ja Japani. Selvityksessä päätettiin rajata jatkotarkastelu kuitenkin nettitullausaineistossakin korttimaksuaineiston kohdalla valittuun viiteen suurimpaan maahan.

Ensimmäisenä vuosina maksuaineiston viisi suurinta maata (USA, Kiina, Hong Kong, Norja ja Sveitsi) vastasivat suurimmasta osasta kolmansien maiden nettitullauksen tullauksen kokonaisarvosta. Sen jälkeen ne menettivät osuuttaan muille kolmansille maille. Vuonna 2016 niiden osuus oli lähemmäs 70 prosenttia kaikesta kolmansien maiden nettitullauksen tulla-arvosta.

5.3.1 Tullausarvon ja maahantuonnin verojen kantamisen kehittyminen vuosina 2013–2016

Vuosina 2013–2016 viiden suurimman maan yhteenlaskettu tullausarvo oli aluksi 20 miljoonan euron luokkaa. Vuonna 2014 tapahtui suurin kasvu 23 miljoonaan euroon, jonka jälkeisinä vuosina yhteenlaskettu tullausarvo asettui 25 miljoonan euron tasolle.

Ensimmäisenä tarkasteluvuotena tullia kannettiin 400 000 euroa, jonka jälkeen kanto asettui 500 000 euron tasolle. Arvonlisäverokannon kehittyminen muistutti hyvin paljon tullausarvon kehittymistä eri vuosina. Vuonna 2013 kannettiin 4,5 miljoonaa euroa arvonlisäveroa ja vuotta myöhemmin miljoona euroa enemmän. Vuosina 2015 ja 2016 arvonlisäverokannon määrä oli puolestaan kuuden miljoonan euron luokkaa.

Kuvio 11. Viiden suurimman korttimaksuun tullausarvon ja maahantuonnin verojen kantamisen kehittyminen vuosina 2013–2017/06

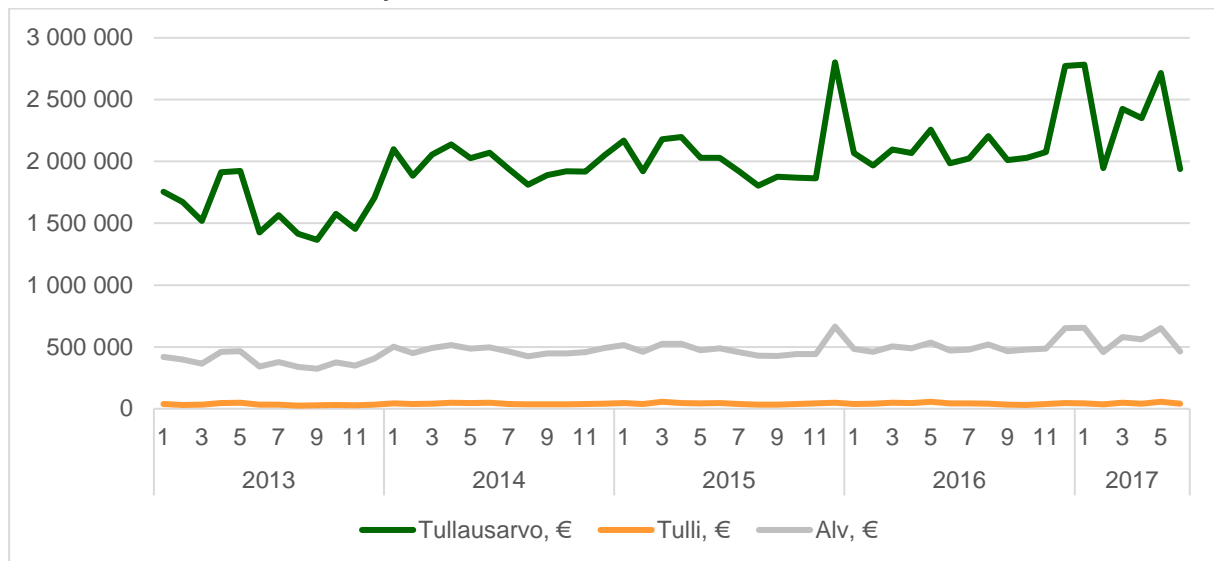
	2013	2014	2015	2016	2017/06	Yhteensä
Tullausarvo, €	19 292 883	23 807 118	24 663 235	25 563 042	14 160 522	107 486 801
Tulli, €	407 929	495 085	512 175	505 201	265 434	2 185 825
Alv, €	4 616 794	5 676 583	5 850 006	6 023 363	3 369 832	25 536 578

Lähde: Tulli

5.3.2 Tullausarvon kantamisen kehittyminen kuukausikohtaisesti vuosina 2013–2016

Viiden suurimaan korttimaksuun yhteenlaskettu kuukausittainen tullausarvo asettui vuosina 2014–2016 kahden miljoonan euron tasolle. Vuonna 2013 se oli 1,5 miljoonan euron tasolla. Kahtena viimeisenä tarkasteluvuotena päästiin ennätyskuukautena joulukuussa tullausarvon osalta lähemmäs kolmeen miljoonaan euroon tasolle.

Kuvio 12. Viiden suurimman korttimaksimaan tullausarvon ja maahantuonnin verojen kantamisen kuukausikohtainen kehittyminen vuosina 2013–2017/06

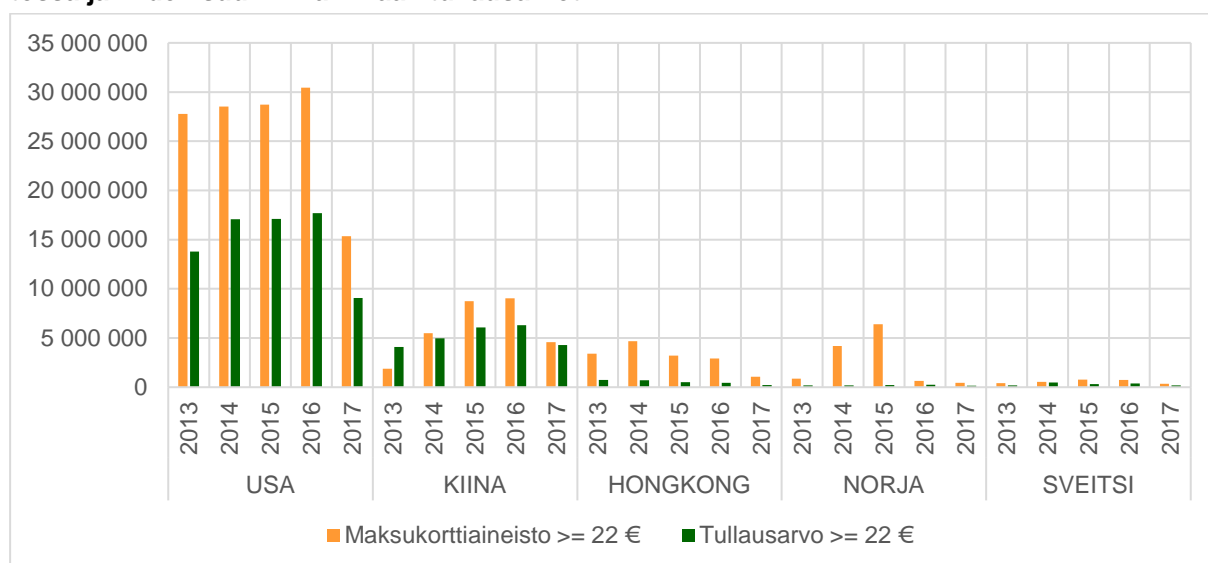

Lähde: Tulli

6 Yksityishenkilöiden maksu- ja tullausaineiston vertailua

Tässä luvussa maksuaineiston yli 22 euron lähetysten euromääriä verrataan maakohtaisesti posti- ja rahtitullauksen tullausarvojen yhteismääriin. Jos molemmat summat olivat yhtä suuria, niin tullaukset oli hoidettu oikein. Mikäli maksuaineiston summat olivat isommat kuin posti- ja rahtitullauksen, niin tullauksia oli jäänyt tekemättä. Lisäksi luvun lopussa tarkastellaan miten maksusuoritukset olivat jakautuneet maakohtaisesti alle ja yli 22 euron. Tämä kertoi, kuinka suuri euromäärä kunkin mukana olevan maan verkkokaupasta jäi vähäarvoisena maahantuonnin verojen maksamisen ulkopuolelle.

Kuvio 13. Viiden suurimman maan 15 suurimman kaupan yli 22 euron ostot korttimaksuaineistossa ja viiden suurimman maan tullausarvot

Lähde: Tulli ja Verohallinto

USA:n tavaralähetysten tullauksista yli puolet näyttäisi tapahtuneen asianmukaisesti. Yli 22 euron ostosten euromäärä näyttäisi pysyvän lähes muuttumattomana vuoden 2013 jälkeen. Posti- ja rahtitullauksissa näyttäisi olevan kuitenkin jonkin verran enemmän suhteellista eroa eri vuosien välillä kuin korttimaksuaineiston tietojen perusteella.

Kiinan verkkokauppa muistutti kahden ensimmäisen vuoden osalta jonkin verran USA:n tilannetta. Posti- ja rahtitullauksia tehtiin enemmän tai yhtä paljon kuin mitä maksuaineisto osoitti vuosina 2013-2014. Vuosina 2015-2016 tilanne kääntyi toiseksi. Maksuaineiston perusteella näyttäisi, että kolmannes yli 22 euron tullauksista näyttäisi jäävän tullaamatta.

Hong Kongin kohdalla korttimaksuaineisto näytti joka vuosi, että tullauksia olisi pitänyt tapahtua moninkertainen määrä. Tullaamatta jäänyt määrä pysyi saman suuruisena kaikkina vuosina. Tullauksia olisi pitänyt tapahtua kuusi kertaa nykyistä enemmän eri vuosina.

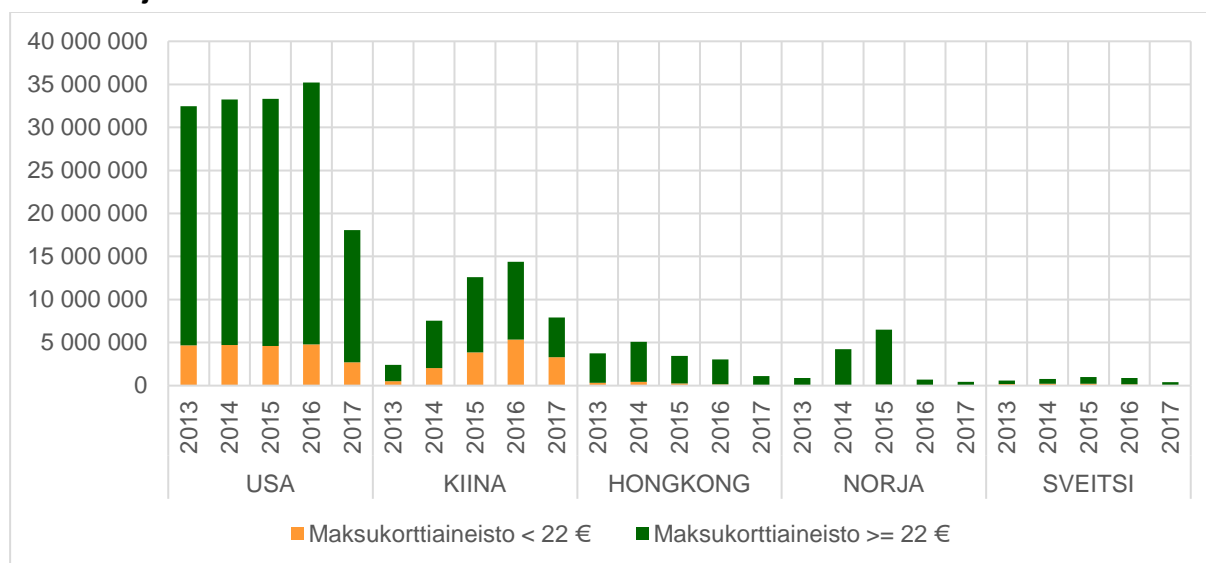
Norjan kohdalla näyttäisi siltä, että vain minimaallinen osa lähetyksistä olisi tulliselvitetty asianmukaisesti. Ilmeisesti tähän on syynä se, että maksut ovat ohjautuneet Norjaan ja siitä poiketen lähetykset on lähetetty asiakkaalle EU-alueelta.

Sveitsin kohdalla näyttäisi siltä, että puolet 22 euron rajan ylittäneistä lähetyksistä on jäänyt tulliselvittämättä eri vuosina. Tosin vuonna 2014 korttimaksuaineiston arvorajan ylittävät lähetykset näyttäisivät kaikki kuitenkin tulleen tulliselvitetyksi.

Viiden suurimman maan 15 suurimman kaupan ostojen jakautuminen alle ja yli 22 euron arvorajan 2013–2016

Maksuaineiston ostosten jakautuminen maakohtaisesti alle ja yli 22 euron kertoi kuinka paljon ja miten suuri osuus eri verkkokauppareiden suurimpien toimijoiden kokonaismyynnistä Suomeen olisi pitänyt tulliselvittää.

Kuvio 14. Viiden suurimman maan 15 suurimman kaupan ostojen jakautuminen alle ja yli 22 euron arvorajan 2013–2017/06

Lähde: Verohallinto

Korttimaksuaineiston perusteella ainoastaan USA:sta ja Kiinasta näyttäisi saapuvan merkittävässä määrin alle 22 euron suuruisia lähetyksiä. Näiden vähäarvoisten lähetysten yhteisarvo oli viiden miljoonan euron luokkaa molemmista maista vuonna 2016. Hong Kongin, Norjan ja Sveitsin vähäarvoisten lähetysten osuus oli lähes olematon.

USA:n ja Kiinan isoimpien verkkokaupoista tehtyjen lähetysten tullaukset oli hoidettu ilmeisen hyvin, kun vertasi näiden kauppojen maksutietoja tehtyihin maakohtaisiin posti- ja rahtitul-lauksiin. Sama tilanne oli Hong Kongin kohdalla. Norjan ja Sveitsin kohdalla alle puolet suurimpien verkkokauppojen yli 22 euron lähetyksistä päätyi nettitullattavaksi. Näissä luvuissa oli mukana maksusuoritukset tarkasteltujen maiden isoimmille verkkokaupoille sekä kolmannsiin maihin että EU-maihin.

7 Suurimmat yksityishenkilöiden verkkokauppaostokset

Kaikki ostokset ulkomaalaisista verkkokaupoista eivät päädy välttämättä yksityiseen kulutukseen. Kolmansien maiden verkkokaupoista alun perin ostetut tavarat saattavat päätyä suoraan myyntiin esimerkiksi verkossa toimiville kirpputoreille.

Tarkastelun kohteena oli kolmansien maiden kaikkien verkkokauppojen merkittävimmät suomalaiset maksukorttiasiakkaat, joiden vuosittainen verkkokaupan määrä (kappale/euro-määrä) voi viitata elinkeinotoiminnan harjoittamiseen. Tarkastelu ei rajoittunut pelkästään vain viiteen suurimpaan verkkokauppamaahan vaan kaikkiin kolmansiin maihin.

Suurimpien asiakkaiden tarkastelu tehtiin pelkästään maksuaineistoa käyttäen. Tämän jälkeen rinnalle otettiin posti- ja rahtitullausaineisto. Tavoitteena oli löytää sekä yhteneväisyyksiä että eroavaisuuksia aineistoissa vuositason ja kehitystrendien tarkastelemisella.

7.1 Yli 10 000 euron ostot vuodessa tekevien asiakkaiden alaluokittelu

Merkittävimpien suomalaisten maksukorttiasiakkaiden löytämiseksi määriteltiin aluksi, että henkilön ostotapahtumien yhteenlaskettu euromäärä piti ylittää vuositasolla 10 000 euroa. Lisäksi tämän rajan ylittäviä asiakkaita jaettiin alaluokkiin ostosten vuosittaisen suuruusluokan perusteella.

Taulukko 8. Yli 10 000 euron ostot vuodessa tekevien asiakkaiden luokittelu

Vuoden ostot välillä, €	2013		2014		2015		2016	
	Milj. €	Asiakkaat	Milj. €	Asiakkaat	Milj. €	Asiakkaat	Milj. €	Asiakkaat
10 000–11 000	1,3	122 (17 %)	1,1	108 (17 %)	0,9	85 (17 %)	0,8	74 (16 %)
11 001–40 000	9,3	519 (74 %)	8,8	492 (77 %)	6,8	388 (76 %)	6,1	351 (75 %)
40 001–100 000	3,0	51 (7 %)	1,8	31 (5 %)	2,0	36 (7 %)	1,8	31 (7 %)
> 100 000	0,8	7 (1 %)	0,8	5 (1 %)	0,6	4 (1 %)	1,9	11 (2 %)
Yhteensä	14,4	699	12,5	636	10,2	513	10,5	467

Lähde: Verohallinto

Suurimpien asiakkaiden yhteenlaskettujen vuosiestosten euromäärä oli laskussa tarkastelujaksolla. Vuonna 2013 suurimpien asiakkaiden ostosten yhteenlaskettu määrä oli 14,5 miljoonaa euroa ja sitä seuraavana vuonna 12,5 miljoonaa euroa. Ostosten yhteenlaskettu määrä ylitti 10 miljoonaa euroa sekä vuonna 2015 ja 2016.

Yli 10 000 euron ostoksia tekevien asiakkaiden määrä oli ennätyskallisen korkea vuonna 2013. Silloin rajan ylitti lähemmäs 700 asiakasta. Tämän jälkeen suuria ostosmääriä vuosittain tekevien asiakkaiden määrä tippui noin sadalla aina edellisestä vuodesta. Tosin vuonna 2016 tiputus oli enää 50 asiakasta 100 asiakkaan sijasta. Vuonna 2016 oli isoja asiakkaita noin 470 kappaletta.

Suurin osa eri vuosien suurten asiakkaiden ostoksista kuului alaluokkaan 11 001–40 000 euroa. Tämän luokan osuus asiakkaiden kokonaismäärästä oli kunakin tarkasteluvuonna 75 prosenttia. Juuri yli 10 000 eurolla ostoksia tehneiden asiakkaiden ostosten osuus kaikista suurista ostoksista tehneistä asiakkaista oli hieman alle 20 prosenttia kaikkina tarkasteluvuosina.

Yli 40 000 eurolla teki ostoksia alle 10 prosenttia tarkastelluista asiakkaista. Yli 100 000 eurolla vuosittain ostaneiden asiakkaiden määrä oli yli 1–2 prosentin luokkaa. Tämä tarkoitti eri vuosina 4–11 asiakasta.

7.2 Suuret asiakkaat, joilla yli 100 maksutapahtumaa

Suuria suomalaisia maksukorttiasiakkaita etsittiin myös käyttämällä rajauksessa kahta erillistä ehtoa: 1) Maksukorttitapahtumien ostotapahtumien määrä piti olla vuositasolla vähintään 100 kappaletta. 2) Ostotapahtumien yhteenlaskettu euromäärä piti ylittää vuositasolla 10 000 euroa. Rajauksista ensimmäistä käytettiin vain tässä alakohdassa.

Taulukko 9. Yhteenveto asiakkaista, joilla on yli 10 000 euron ostot ja yli 100 maksutapahtumaa vuodessa*

	2013	2014	2015	2016
Euroa	3 452 136	3 559 791	2 893 359	3 894 938
Ostotapahtumia	33 307	30 286	21 133	24 095
Asiakkaita	130	128	101	107

* Samoja asiakkaita voi olla eri vuosien tiedoissa.

Lähde: Verohallinto

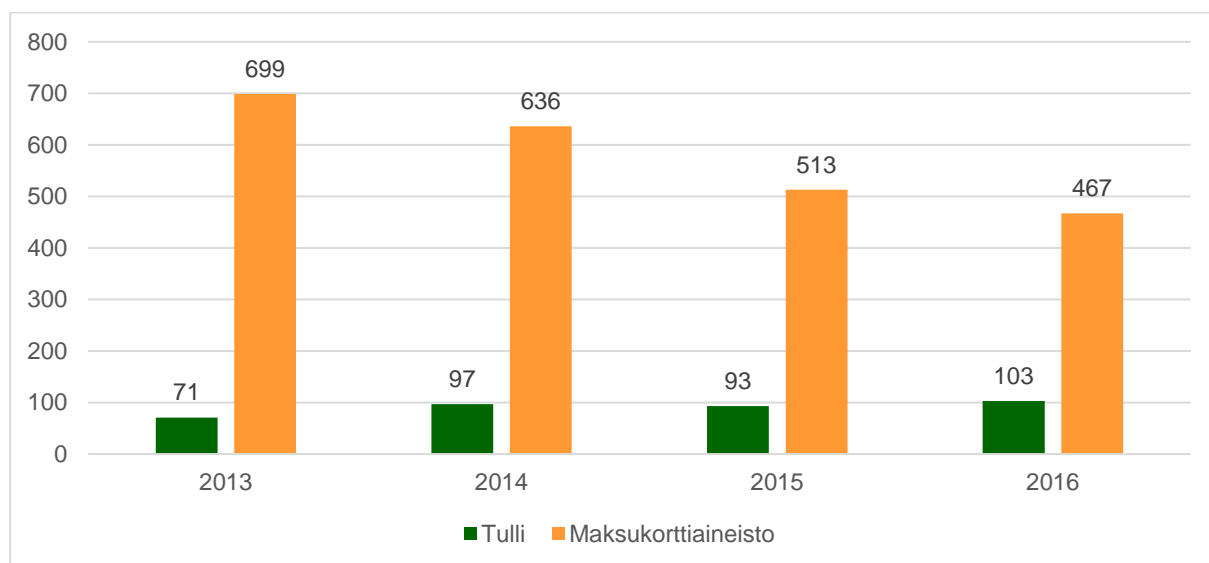
Aikaisemmasta poiketen näin rajattujen asiakkaiden ostosten yhteissumma ei ollutkaan laskussa. Vuosina 2013 ja 2014 summa oli 3,5 miljoonan euron luokkaa. Kun taas vuonna 2015 tapahtui lasku 3 miljoonaan euroon ja vuonna 2016 oltiin jo lähes 4 miljoonassa eurossa.

Vaikka yhteenlaskettu euromäärä oli kasvussa, niin ostotapahtumien ja asiakkaiden määrä oli laskussa. Ostotapahtumien määrä laski 33 000 kappaleesta 24 000 kappaleeseen koko tarkastelujaksolla. Asiakkaiden määrä laski 130 kappaleesta 110 kappaleeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että näin poimitut isot asiakkaat tekivät euromäärältään yhä suurempia ostoksia verrattuna aikaisempiin vuosiin. Sitä ei selvitetty erikseen, että olivatko isot ostajat eri vuosina samoja.

7.3 Suurimpien lukumäärien vertailu maksuaineiston ja nettitullausaineiston tietojen perusteella

Isoimpien posti- ja rahtitulluksen asiakkaiden joukkoon pääsi, jos teki ostoksia yli 10 000 eurolla vuodessa. Posti- ja rahtitullausaineistossa tarkasteltavana asiana oli tullausarvo. Tunnistaminen posti- ja rahtitullausaineiston kohdalla perustui asiakkaan ilmoittamaan henkilötunnukseen. Maksukorttiaineistossa tarkasteltiin eri maissa ja eri kauppoille tilitettyjä yhteissummia, jossa oli käytetty tiettyä korttinumeroa.

Kuvio 15. Yli 10 000 euron tullausarvot tai maksukorttiaineiston ostot yhteensä vuodessa tehneiden asiakkaiden lukumäärä

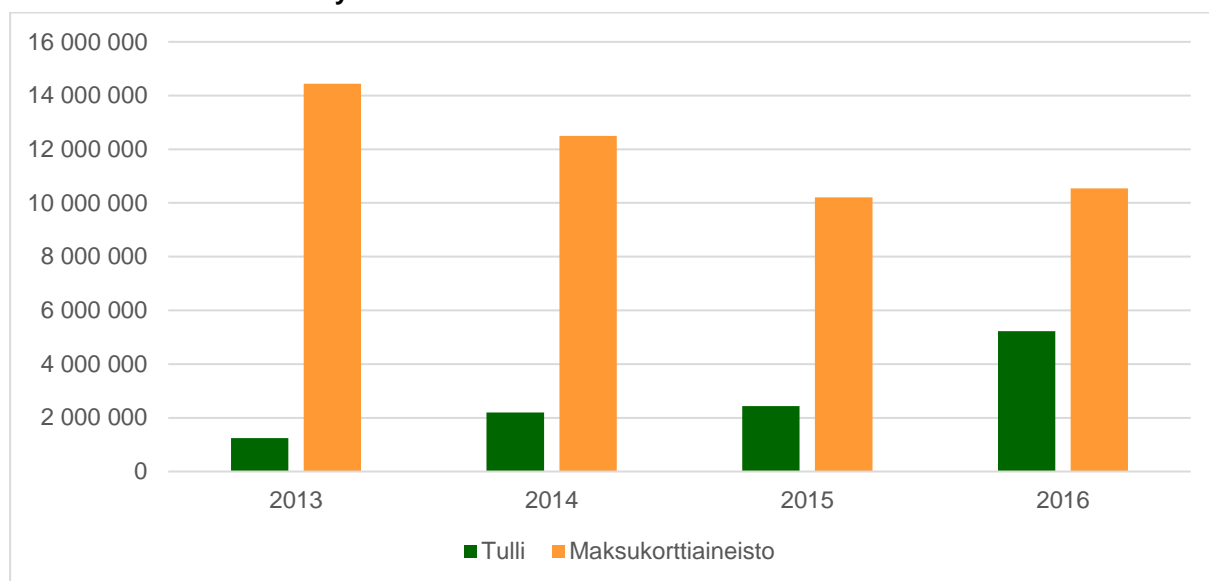
Lähde: Tulli ja Verohallinto

Posti- ja rahtitullausaineiston vuoden 2013 tietojen perusteella isoja asiakkaita oli 70 kappaletta, kun taas sitä seuraavina vuosina asiakasmäärä oli keskimäärin lähemmäs sata. Sen sijaan maksuaineiston isoimpien asiakkaiden lukumäärä oli pysyvässä noin sadan asiakkaan laskussa vuosittain. Vuonna 2013 se oli ennätykselliset 700 asiakasta, kun taas vuonna 2015 enää 500 asiakasta ylitti ison asiakkaan määritelmän mukaiset ostomäärät. Vuonna 2016 laskua oli enää 50 suurta asiakasta.

7.4 Isoimpien asiakkaiden posti- ja rahtitullausten sekä maksusuoritusten yhteismäärien kehittyminen

Isoimpien asiakkaiden tekemien posti- ja rahtitullausten yhteenlaskettu tullausarvo oli 400 000 euroa vuonna 2013. Sitä seuraavina kahtena vuotena ylitettiin kahden miljoonan euron raja. Vuonna 2016 posti- ja rahtitullauksia tehtiin ennätyksellisen paljon. Kyseisen vuoden yhteenlaskettu tullausarvo ylitti viiden miljoonan euron rajan.

Kuvio 16. Yli 10 000 euron tullausarvot tai maksukorttiaineiston ostot yhteensä vuodessa tehneiden asiakkaiden ostot yhteensä

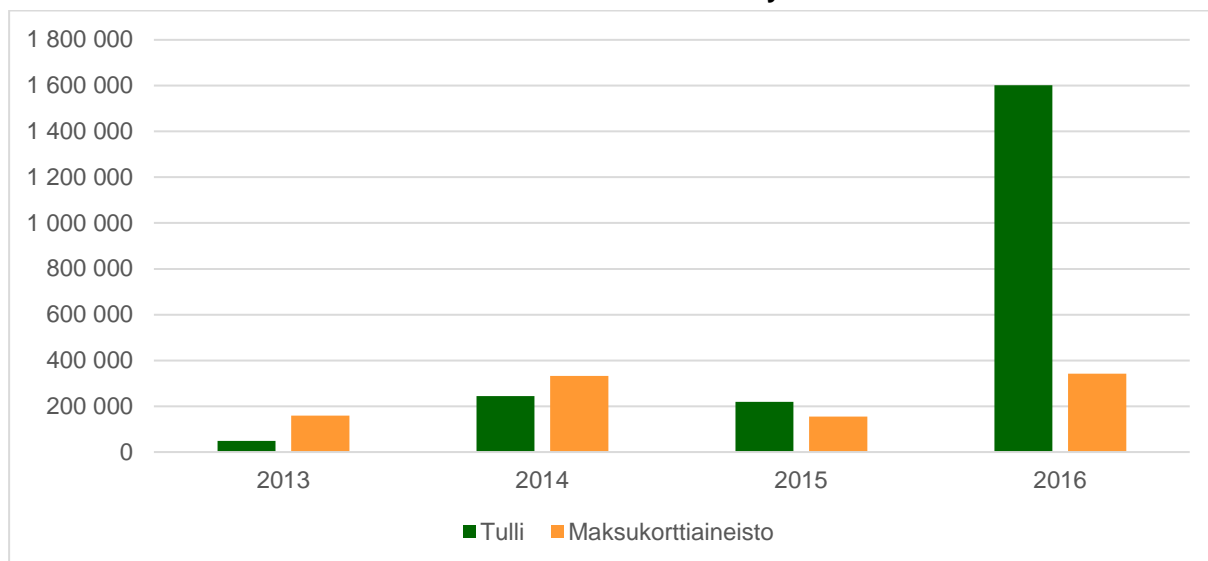
Lähde: Tulli ja Verohallinto

Maksukorttiaineiston suurten asiakkaiden verkkokauppaostosten yhteenlaskettu euromäärä oli sen sijaan pysyvässä laskussa. Vuonna 2013 ostosten yhteissumma oli 14,5 miljoonaa euroa. Seuraavina kahtena vuotena laskua oli kunakin vuotena kaksi miljoonaa euroa. Sekä vuonna 2015 ja vuonna 2016 yhteissumma asettui 10 miljoonan euron tasolle.

7.5 Isoimman yksittäisen asiakkaan vuosiosoksen euromäärä

Maksuaineiston osoittamat luvut olivat viisinkertaiset verrattuna posti- ja rahtitullausaineistoon kahtena ensimmäisenä vuotena. Vuonna 2014 ostosten euromäärä oli 330 000 euroa, kun taas vuosina 2013 ja 2015 oltiin enää 150 000–160 000 eurossa. Vuonna 2016 päädyttiin taas vuoden 2014 lukuihin eli 340 000 euroon. Posti- ja rahtitullausaineiston yhteenlaskettu tullausarvo oli 1 600 000 euroa vuonna 2016.

Kuvio 17. Yli 10 000 euron tullausarvot tai maksukorttiaineiston ostot yhteensä vuodessa tehneiden asiakkaiden suurimman asiakkaan vuoden ostokset yhteensä

Lähde: Tulli ja Verohallinto

Posti- ja rahtitullausaineistosta ei ollut vuosina 2013–2014 asiakkaita tunnistettavissa yhtä luotettavasti kuin kahtena viimeisenä vuotena. Tämä selittää osittain isoimman asiakkaan tullausarvon yhteismäärän kasvamisen.

8 Mitä verkkokaupan verovajeen pienentämiseksi voisi tehdä?

Sähköiseen kaupankäyntiin kuuluu tyypillisesti yritysten ja kuluttajien maiden rajat ylittäviä rahasuorituksia ja tavarantuottoja. Tällaiset tapahtumien tiedot eivät välttämättä ole suoraan viranomaisten saatavilla. (Euroopan komissio, 2018) Tärkeässä roolissa tietojen saamisessa ovat kansainväliset sopimukset, lainsäädäntö sekä luottamuksellinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Tarvitaan lainsäädäntöä, joka velvoittaa digitalouden toimijat tekemään yhteistyötä veroviranomaisten kanssa ja toimittamaan verotukseen tarvittavat tiedot. Toimitettavien tietojen tulee olla oikeita ja mahdollisimman reaaliaikaisia. (Tulli, 2018a)

Verkkokaupan verovajeen pienentämiseksi on olemassa seuraavia hyväksytyjä tai ehdotusvaiheessa olevia lainsäädäntöhankkeita:

1. Kaikkien EU:n jäsenmaiden on aloitettava arvonlisäveron kantaminen pienlähetyksistä viimeistään vuoden 2021 alusta. Tämä tarkoittaa vähäarvoisten eli alle 22 euron arvoisten lähetysten verovapauden poistamista.

EU:n neuvosto hyväksyi 5. joulukuuta 2017 uudet säännöt, joiden ansiosta verkossa toimivien yritysten on helpompi noudattaa arvonlisäverovelvoitteita. Ehdotukset ovat osa EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden strategiaa, ja niiden tavoitteena on helpottaa arvonlisäveron kantamista silloin, kun kuluttaja ostaa tavaroita ja palveluita verkossa. Lisäksi uusilla säännöillä siirretään vastuu arvonlisäveron kantamisesta alustoille niiden välittämän verkkokaupan osalta. (Eurooppa-neuvosto, 2017)

2. Jäsenmaiden verohallinnoille tulisi antaa oikeus kysellä rajat ylittäviä maksunkäsittely- ja välitystietoja massaluonteisesti. Tiedot tulisi toimittaa EU:n keskustietokantaan muiden jäsenvaltioiden käytettäväksi.

Arvonlisäverodirektiivin muutosehdotuksessa pyritään ratkaisemaan verkkokaupan arvonlisäveropetosten ongelma lisäämällä veroviranomaisten ja maksupalveluntarjoajien välistä yhteistyötä. Arvonlisäveroon liittyvien maksutietojen siirto ja vaihto olisi lainsäädäntöön perustuvaa eikä vapaaehtoista. Tiedot kerättäisiin maksupalveluntarjoajilta neljännesvuositain ja tiedot ladattaisiin EU:n keskusvarastoon. Alaraja tietojen toimittamiselle olisi 25 maksutapahtumaa. Tällä taattaisiin se, että mukaan tulisi vain yritystoiminta. Jäsenmaiden verohallinnoille annettaisiin oikeus tiedustella itselleen rajat ylittävät maksuvälitystiedot massaluonteisesti. (Euroopan komissio, 2018)¹⁶

Kerättyjä tietoja säilytettäisiin ehdotuksen mukaan kaksi vuotta. Analyysivaiheessa maksuvälitystiedot yhdistettäisiin arvonlisäverotuksen muihin valvontatietoihin. Itse riskikriteerien määrittely tapahtuu jäsenmaista käsin. Keskustietokanta on Komission ylläpitämä, mutta sen työntekijöillä ei olisi pääsyä tietoihin. Muutosehdotuksen olisi tarkoitus astua voimaan tammi-kuussa 2022. Asian käsittely on edennyt Komissiolta Neuvostolle.

¹⁶ Ehdotuksilla muutetaan arvonlisäverodirektiiviä 2006/112/EY sekä hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla annettua asetusta EU N:o 904/2010.

3. Verohallinnolle tulisi mahdollistaa lainsäädännölliset ja teknologiset keinot, joilla se voisi mahdollisimman automaattisesti kerätä digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedot verotuksen käyttöön.

Hallitusohjelman mukaan globalisoitunut talous ja tekninen kehitys uhkaavat perinteistä verotuksen suorittamista. Keskeinen ongelma nykyisessä verojärjestelmässä on se, että pääomat liikkuvat vapaasti rajojen yli ja yritykset toimivat kansainvälisesti, mutta sääntely on pitkälti edelleen kansallista.

Digitaalisten palveluiden oikeudenmukainen verotus edellyttää myös Suomen veropohjan laajentamista. Verohallinnon työtä alustatalouden verottamiseksi on syytä tukea. (Valtioneuvosto, 2019)

9 Yhteenveto

Tämän selvityksen tarkoituksena on tarkastella kolmansien maiden verkkokaupan verovajetta, siihen vaikuttavien asioiden suuruusluokkaa ja kehittymistä. Verovajeella tarkoitetaan maahantuontihetkellä maksamattomaksi jääneitä tullimaksuja ja kolmansien maiden tuonnista maksettavaa arvonlisäveroa, jotka tavarat tilanneen suomalaisen yksityishenkilön olisi pitänyt maksaa kauppatapahtuman ja kuljetuskustannusten todellisen arvon perusteella. Verot ja maksut ovat voineet jäädä maksamatta kokonaan tai osittain.

Selvityksessä käytettiin aineistoina yksityishenkilöiden tekemiä korttimaksusuorituksia kolmansiin maihin sekä posti- ja rahtitullauksen tietoja. Lisäksi näitä tietoeriä pyrittiin vertaamaan toisiinsa, jotta pystyttiin arvioimaan, mikä osa verkkokauppaostoksista on jäänyt tullaamatta.

- Kolmansien maiden verkkokaupan valvonta haastaa viranomaiset.

EU:n ulkopuolelta etämyynnissä ostetusta alle 22 euron tavarasta ei tarvitse maksaa arvonlisäveroa. Joillakin kauppapaikoilla myyjä ilmoittaa omatoimisesti lähetyksen arvon todellisuutta pienemmäksi. Lisäksi verkkokauppiat ovat jakaneet yhdellä kertaa tehtyjä ostoksia useammaksi lähetykseksi, jotta asiakas ei joutuisi maksamaan maahantuonnin veroja. Lisäksi myyjä voi ilmoittaa virheellisesti asiakkaan tilauksia näyte- tai lahjalähetykseksi. Näin myyjä edesauttaa ostajaa joko välttymään kokonaan tai vähentämään maksettavan arvonlisäveron määrää. Suomen valtio menettää vuosittain arviolta useita miljoonia euroja kolmansien maiden verkkokaupan seurauksena.

- Suuri osa kolmansien maiden verkkokauppojen maksuliikenteestä suuntautuu EU:hun.

Koko kolmansien maiden verkkokaupan maksukorttiaineiston yhteenlaskettu arvo oli lähemmäs miljardi euroa vuosina 2013–2016. Tästä 12 suurimman maan sekä tavara- että palvelukaupan osuus oli 90 prosenttia. Sen sijaan samojen maiden tavara- ja palvelukaupan osuus oli enää vain viidennes koko korttimaksuaineiston yhteissummasta vuosina 2015–2016.

Kolmansien maiden verkkokauppojen maksuista kaksi kolmasosaa ohjautuu Eurooppaan eikä niiden kotimaahan. Tämä vaikeuttaa kokonaiskuvan saamista. USA:n verkkokauppojen kokonaisuudesta 70 prosenttia ohjautui Eurooppaan ja Kiinan verkkokauppojen maksusuorituksista lähes kaikki ohjautuivat aluksi Eurooppaan. Hong Kongin verkkokauppojen maksuista yli puolet suuntautui ensiksi Eurooppaan. Mukaan poimituneista kahdesta Efta-maasta Sveitsiin ohjautui omien verkkokauppojen maksusuorituksista 70–80 prosenttia ja norjalaisten verkkokauppojen maksut suuntautuivat lähes yksinomaan omaan kotimaahan.

- Posti- ja rahtitullauksen määrät ovat kasvaneet selkeästi.

Posti- ja rahtitullausten vuosittainen tullausarvo lähes kaksinkertaistui vuosien 2013 ja 2016 välisenä aikana 23 miljoonasta 38 miljoonaan euroon. Tullin vuosittainen euromääräinen veronkanto kasvoi kolmanneksen eli 484 000 eurosta 628 000 euroon samalla aikavälillä. Maksetun arvonlisäveron osalta kannon euromäärä kasvoi 5,5 miljoonasta 8 miljoonaan euroon. Tarkasteltuvuosina 2013–2016 tullaustapahtumia oli yhteensä yli 800 000 ja käytettyjä henkilötunnuksia lähemmäs 500 000 kappaletta.

Yleisimmin käytetyistä tullausnimikkeistä muodostui myös suurin veronkanto. Selvästi suurin ryhmä oli tullausarvoltaan auton ja moottoripyörän osat. Sen jälkeen lähes yhtä suurina tulivat luontaistuotteet ja juhla-asut. Tämän lisäksi tullausarvoltaan isoja tavararyhmiä olivat matkapuhelimet ja kirjat. Näiden jälkeen tulivat erilaiset urheiluvälineet yhteenlasketun tullausarvon suuruuden perusteella.

- Eri maiden välillä on löydettävissä eroja posti- ja rahtitullauksissa.

Korttimaksuaineiston perusteella ainoastaan USA:sta ja Kiinasta näyttäisi saapuvan merkittävässä määrin alle 22 euron suuruisia lähetyksiä. Näiden vähäarvoisten lähetysten yhteisarvo oli viiden miljoonan euron luokkaa molempien maiden kohdalla vuonna 2016. Hong Kongin, Sveitsin ja Norjan osalta vähäarvoisten lähetysten osuus oli pieni.

Verkkokauppalähetysten tullauksissa oli suuria maakohtaisia eroja. USA:n ja Kiinan isoimmista verkkokaupoista tehtyjen lähetysten tullaukset oli hoidettu ilmeisen hyvin, kun vertasi näiden kauppojen maksutietoja tehtyihin maakohtaisiin posti- ja rahtitullauksiin. Sama tilanne oli Hong Kongin lähetysten tullaamisessa. Norjan ja Sveitsin kohdalla alle puolet suurimpien verkkokauppojen yli 22 euron lähetyksistä päätyi nettitullattavaksi. Näissä luvuissa oli mukana maksusuoritukset tarkasteltujen maiden isoimmille verkkokaupoille EU-maihin ja kolmansiin maihin.

- Verkkokaupan verovajetta voidaan torjua lainsäädännön avulla.

EU:ssa poistuu vähäarvoisten eli alle 22 euron arvoisten lähetysten verovapaus vuodesta 2021 alkaen. Arvonlisäverodirektiivin muutosehdotuksessa pyritään ratkaisemaan verkkokaupan arvonlisäveropetosten ongelma vahvistamalla veroviranomaisten ja maksupalveluntarjoajien välistä yhteistyötä, johon sisältyisi arvonlisäveroon liittyvien maksutietojen pakollinen siirto ja vaihto.

10 Lähteet

Aamulehti. (15. 4 2018). Noudettu osoitteesta Ruotsin posti pulassa, joutuu palauttamaan 400 000 Kiina-pakettia: <https://www.aamulehti.fi/ulkomaat/ruotsin-posti-pulassa-joutuu-palauttamaan-400-000-kiina-pakettia-suomeen-kiinasta-tuleva-kirjemaara-noussut-yli-miljoonaan-kuukaudessa-200880150>

Eduskunnan tarkastusvaliokunta. (2010). *Suomen kansainvälistyvä harmaa talous*. Eduskunta.

Euroopan komissio. (2018). Ehdotus NEUVOSTON DIREKTIIVI direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta tiettyjen maksupalveluntarjoajia koskevien vaatimusten käyttöön ottamiseksi.

Eurooppa-neuvosto. (05. 12 2017). *Verkkokaupan alv: uudet säännöt*. Noudettu osoitteesta <https://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2017/12/05/vat-on-electronic-commerce-new-rules-adopted/>

Forrester. (2016). *Western European Online Cross-Border Retail Sales Forecast*.

Gov.uk. (1. 4 2018). Noudettu osoitteesta Scheme opens to help combat VAT evasion by non-EU online traders: <https://www.gov.uk/government/news/scheme-opens-to-help-combat-vat-evasion-by-non-eu-online-traders>

Helsingin sanomat. (6. 8 2018). Noudettu osoitteesta Digitalisoituminen muuttaa kaupan alaa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000005781226.html>

Helsingin sanomat. (3. 3 2019). Noudettu osoitteesta Onko Kiinasta tilattu lelu turvallinen?: <https://www.hs.fi/talous/art-2000006021224.html>

International Post Corporation. (1 2017). *Cross-Border E-commerce Shopper Survey*.

Kauppalehti. (18. 10 2018). Noudettu osoitteesta VM torppaa varaslähdön Kiina-pakettien veromuutokseen: "Vuosi 2021 on varsin pian": <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/vm-torppaa-varaslahdon-kiina-pakettien-veromuutokseen-vuosi-2021-on-varsin-pian/b0d07f53-b92b-3132-921d-b2985dd235ea>

Kauppalehti. (16. 10 2018). Noudettu osoitteesta Kauppa haluaa alle 22 euron verkkokauppaostokset verolle: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/kauppa-haluaa-alle-22-euron-verkkokauppaostokset-verolle-vaikea-kasittaa-miksi-valtiovarainministerio-suhtautuu-asiaan-nuivasti/b1639cfe-808e-3043-b240-7736f7693326>

Mail Online. (21. 4 2018). Noudettu osoitteesta British retailers are furious as Chinese firms 'use loophole to let them ship goods within the UK for fraction of the cost of a postage stamp': <https://www.dailymail.co.uk/news/article-5641459/UK-retailers-furious-Chinese-firms-use-loophole-let-ship-cheap-goods-UK.html>

OECD . (2019). *The role of digital platforms in the collection of VAT/GST on online sales*.

- Ostologistiikka.* (13. 8 2018). Noudettu osoitteesta Verkkokaupan kasvu on ajanut tullin vaikeuksiin: <https://www.ostologistiikka.fi/kategoriat/toimitusketjut/verkkokaupan-kasvu-on-ajanut-tullin-vaikeuksiin>
- SDP. (2019). *Tulevaisuuden toivoa ja turvaa.*
- Taloussanomat.* (16. 3 2018). Noudettu osoitteesta Rekrytointiasiantuntija: Näin Amazon voisi rantautua Suomeen: <https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000005606920.html>
- The Guardian.* (2018). Noudettu osoitteesta HMRC accused of ignoring online VAT fraud worth £1.2bn a year: <https://www.theguardian.com/politics/2018/may/06/hmrc-accused-of-ignoring-online-vat-worth-12bn-a-year>
- Tivi.* (4. 6 2019). Noudettu osoitteesta Posti varoittaa halpojen Kiina-pakettien veromuutoksesta: "Suomi ei saa toistaa Ruotsin katastrofia": <https://www.tivi.fi/uutiset/posti-varoittaa-halpojen-kiina-pakettien-veromuutoksesta-suomi-ei-saa-toistaa-ruotsin-katastrofia/908d0548-bc9e-4dd9-8246-c4fb8ca73f7c>
- Tulli. (2018a).
- Tulli. (2018a). *Tullin valvonnan vuosijulkaisu 2018.* Tulli.
- Tulli.* (8. 11 2018b). Noudettu osoitteesta Tulli uudistuu digiaallon harjalla: https://tulli.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tulli-uudistuu-digiaallon-harjalla
- Turun Sanomat. (10. 09 2008). *Turun Sanomat.* Noudettu osoitteesta <https://www.ts.fi/uutiset/kotimaa/1074305461/Tulli+tarkastaa+vain+kaksi+prosenttia+ulkomailta+tulevista+paketeista>
- Turvallisuuskomitea.* (ei pvm). Noudettu osoitteesta Verkkokaupan valvonta ontuu – Tulli haluaa parantaa yritysten kilpailukykyä: <https://turvallisuuskomitea.fi/verkkokaupan-valvonta-ontuu-tulli-haluaa-parantaa-yritysten-kilpailukyky>
- Valtioneuvosto.* (2017). Noudettu osoitteesta Jakamistalouden säädösympäristö: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160356/TEMrap_44_2017_verkkokajulkaisu.pdf
- Valtioneuvosto. (2019). *Hallitusohjelma.* Noudettu osoitteesta Liite 4. Harmaan talouden vastaiset toimet: <https://valtioneuvosto.fi/rinteen-hallitus/hallitusohjelma/liite-4-harmaan-talouden-vastaiset-toimet>
- Valtioneuvosto. (14. 2 2019). Valtioneuvoston U-kirjelmäU1062018 vp. *Ehdotukset maksupalveluntarjoajista ja maksutietojen vaihtamisesta – hallinnollisen yhteistyön lujittaminen alv-petosten torjumiseksi.* Eduskunta.
- www.harmaa-talous-rikollisuus.fi.* (20. 11 2018). Noudettu osoitteesta Verkkokauppa on laajaa ja rajat ylittävää: <https://www.vero.fi/harmaa-talous-rikollisuus/ilmiot/verkkokaupan-harmaa-talous/>
- Yle.fi.* (23. 7 2017). Noudettu osoitteesta Epämääräisen muotoiset kirjeet ja paketit tukkivat postin: <https://yle.fi/uutiset/3-9716183>

Yle.fi. (16. 3 2018). Noudettu osoitteesta Kiinalaisista verkkokaupoista vyöryvien tavarakirjeiden jakelusta Postille merkittävät tappiot: <https://yle.fi/uutiset/3-10116409>

Yle.fi. (14. 3 2018). Noudettu osoitteesta Tässä voittajat ja häviäjät: Amazonin tulo Suomeen kuin digitaalinen hyökyaalto: <https://yle.fi/uutiset/3-10116413>

11 Lista kuvioista ja taulukoista

Taulukko 1. Koko korttimaksuaineiston ostot euroissa, ostotapahtumien määrä ja erilaiset kauppiasnimet vuosina 2013–2016	10
Taulukko 2. Tavaroiden* ostot euroissa ja niiden osuus koko korttimaksuaineistosta, ostotapahtumien määrä ja erilaiset kauppiasnimet vuosina 2013–2016	11
Taulukko 3. Yhteenvetotaulukko maksuaineiston suuruudesta aineiston käsittelyn eri vaiheissa	13
Taulukko 4. Viiden suurimman verkkokauppamaan 15 suurimman verkkokaupan maksuliikenne (€) EU-alueelle ja EU:n ulkopuolelle vuosittain 2013–2017/06	14
Taulukko 5. Viiden suurimman maan 15 suurimman kaupan korttimaksujen jakautuminen eri maihin 2013–2017/06	17
Taulukko 6. Viiden suurimman maan 15 suurimman kaupan esiintyminen maksukorttiaineistossa vuosittain 2013–2017/06	18
Taulukko 7. Posti- ja rahtitullausaineiston tullausarvo ja veronkanto vuosina 2013–6/2017 ..	19
Taulukko 8. Yli 10 000 euron ostot vuodessa tekevien asiakkaiden luokittelu	29
Taulukko 9. Yhteenveto asiakkaista, joilla on yli 10 000 euron ostot ja yli 100 maksutapahtumaa vuodessa*	30